

İşçiler silahlanın, devrime hazırlanın!
Yıl: 20 Sayı: 452

İŞÇİNİN SESİ

Gün, ortak vurma günüdür!
Temmuz 1997

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

Türkiye Komünist Partisi Merkez Yayın Organı

KARKEREN HEMÛ WELATAN YEKBÎN!

Çiller çiftinin de suyu ısınıyor

YENİ HÜKÜMET SADECE ZEVAHİRİ KURTARACAK

Umut Gazioğlu

Şer'in başı Erbakan, başbakanlığı ortağına devretme masalına inandı. Refahyol'u Yolrefah'a çevirerek iktidarda kalabileceğini sandı. Anayasa'nın Cumhurbaşkanına verdiği yetkileri nasıl bilmezdi? MGK'nın kararları da ortadaydı; Silahlı Kuvvetler tarafından istenmiyorlardı.

Toplumun %80'inin duyarlı olduğu laiklik konusunu öne çıkarıp, RP'nin örgütlü şeriat çalışmalarını ayrıntılarıyla sergileyen MGK, burjuvazinin büyük bir bölümüyle birlikte demokratik kitle örgütlerinden de destek bulmuş, darbeyi silahsız kuvvetlere yaptıracağını açıkça söylemişti.

İktidarda, iktidarsız olarak da olsa kalmak için ellerinden geleni ardlarına koymamışlardı. Bir tören sırasında Erbakan'ın Karadayı'nın karşısında ellerini oğuşturarak: "Kuzey Irak'ın elinde 100 bin ton buğday varmış, alayım mı?"diye sormasını ekranlardan ibretle izlemiştik. Bunun anlamı, 'her işi size danışacağım, vesayetiniz altında birlikte yaşayalım' demektir. Tansu ise ortağına madik atmaktan çekinmemiş ve Karadayı'dan randevu alıp, "RP dışında bir azınlık hükümeti kurmak istiyorum, beni destekleyin"diyerek açıkça askerin siyasi koruması altına girmek istemişti. Çünkü iktidar kırıntıları bile Erbakan'a alttan alta kadrolarını yerleştirme olanağı verecek, Tansu ise paçasını kurtarabildiği süre boyunca, para karşılığı asıl vatanına (ABD) hizmet etme onursuzluğunu sürdürecekti.

Yılmaz Hükümeti neyin nesidir?

1 Temmuz'da fiilen göreve başlamış olan Yılmaz hükümeti, DYP ve RP'den istifalarla güvenoyunu güvenceye almış durumda.

Bu hükümet iki amaç üzerine kurulmuştur; seçim ve çözüm! Ancak ne var ki, ikisini birden başarabilecek bir hükümet değildir. Seçimi öne çıkardığı takdirde 6-8 ay sürer. Böylelikle Baykal'ın istediği olur. Bu dönem içerisinde %10 baraj kaldırılır, seçim kütükleri düzenlenir ve seçim yaşı onsekize indirilir.

Yılmaz, E. Özkök'le konuşmasında, "benim üç planım var, birisi 6 aylık plan, ikincisi 1,5 yıllık ve asıl 4 yıllık plan. Bu tabii seçimden sonra. Sonunda düze çıkarız. Şartlar müsait olduğu takdirde Aralık ayında seçime gidebiliriz"demektedir. (*Hürriyet*, 4 Temmuz 1997) Mafya ve şeriat çetesi bir hükümetin devlet kurumlarında kadrolaşarak, felce uğrattığı yönetim aygıtlarını hükümetin 1.5 yılda eski haline getirmesi olasılığını görmüyor Yılmaz. Hemen seçimi de istemiyor; DYP'nin tam çöküşünü bekliyor. Ilımlı milliyetçi sağ tabanı ANAP'a çekerek merkez sağın rakipsiz lideri olmayı umuyor. O zaman Baykal'ın Aralık'ta seçim diretmesine takılmayacak... Ama Yılmaz şimdi bu bekleme özgürlüğüne sahip değildir.

Peki neyin nesidir bu hükümet? 3 Temmuz tarihli *Cumhuriyet* gazetesinin başyazısında: "Mesut Yılmaz'ın başbakanlığında kurulan 55'inci hükümetinin kısa bir süre içinde hem 'seçim', hem 'çözüm' hükümeti olmak zorunluğu var" deniliyor. Bu olası değildir. Ama "zorunluğu var" denilirken şu açıklamanın yapılması önemlidir: "MGK'nın 28 Şubat kararları yeni hükümetin doğal programı sayılacaktır. Ayrıca erken seçimin altyapısını oluşturmak da kaçınılmazdır."

Demek ki bu hükümet bir vesayet hükümetidir. "Demokratik ve laik Cumhuriyet" dedikleri rejimin üstünde askerin vesayeti vardır. MGK'ya güdümlüdür; onun istek ve kararları programlarında yer alacak, uygulanacaktır.

Milli Eğitim, Maliye, Dışişleri ve Kültür Bakanlıklarının ve daha önemlisi Diyanet'in DSP'ye verilmesi, Yılmaz'ın siyasi düşünce ve istemine bağlanamaz. Kişisel düşüncesi o yönde bile olsa, bu konuda sağ yelpazeden gelecek eleştirileri dikkate alması gerekirdi. Ama askeri vesayet Ecevit'i, daha laik ve daha cumhuriyetçi kabul ediyordu. Dolayısıyla bu önemli bakanlıkların ona verilmesi gerekiyordu.Yoksa "durumdan vazife çıkaran" generaller; ne ordunun tabanındaki militan genç subay, assubay ve askeri öğrencilere, ne de "laiklik ve cumhuriyeti şeriat tehlikesinden koruma" çıkışlarıyla destek bulmuş olduğu liberal burjuvalara, aydınlara, çeşitli mesleki örgüt ve sendikalara söz anlatabilirlerdi.

Bu hükümet gideni aratmasa bile, zevahiri kurtarmaktan öteye birşey yapamayacaktır. Sadece burjuvaziye biraz soluk aldırır. Hele bu var olan parlamentodan kesinlikle bir çözüm hükümeti çıkmaz. Yeni hükümet ülkeyi seçime götürebilirse başarılı sayılmalıdır!

İkinci Susurluk mu, yoksa Susurluk'un parçası mı?

55'inci hükümetin güvenoyu arifesinde birdenbire ''Emniyet'in orduda casusluğu'' haberi medyaya yansıyor. Deniz Kuvvetleri komutanlığına sızan bir köstebekten sözediliyor. Olay genişliyor, ''Türk Watergate''i adını alıyor. Kimisi, ''ikinci Susurluk'', olarak değerlendiriyor. Kimisi de, 'Susurluk'un parçası' diyor. Emniyet İstihbarat dairesi başkanı Bülent Orakoğlu, Çiller ailesinin ev hizmetlisi ve İçişleri eski bakanı Meral Şener'in emriyle, ordunun içinde neler olup bittiğini, darbe olup olmayacağını anlamak için eski polislerinden birini Deniz Kuvvetleri komutanlığının istihbarat bölümüne sokmayı başarıyor. Tıpkı düşman karargahına bir köstebek yerleştirir gibi...Hükümet devletin bir kurumunda casusluk yaptırıyor. Şeriatın devleti ele geçirmesini engellemek için alınmak istenen önlemlerin yazılı olduğu belgeler dışarı çıkarılıp, Çiller'e ulaştırılıyor. O da, güvencini pekiştirmek için belgeyi Erbakan'a geçiriyor.

Köstebeği yakalayıp konuşturan Genel Kurmay, çeşitli garnizonların gözlendiğini ve oralardan bilgi sızdırılmaya çalışıldığını da saptayınca, Orakoğlu'nun görevden alınmasını talep ediyor. Bu arada TSK, emniyetle tüm istihbarat alışverişini durduruyor, ilişkilerini donduruyor. Görevden alındığı bildirilen Orakoğlu'nun, Dışişleri'nce taltif edilerek ABD'ye gönderildiğini öğreniyoruz. Devletin Emniyeti ile Ordusunu karşı karşıya getirecek pervasızlıkta kurulmuş böyle bir özel istihbarat ağı, elbetteki Susurluk'un bir parçasıdır. Tansu-Özer ikilisi, sahibi ve kurucusu oldukları 'Zübeyde Hanım Şehit Anaları Vakfı' ortaklarından olan Dr. Orhan Özcan aracılığıyla Orakoğlu'nu tanıyıp bu göreve yükseltmişler. Ve bu kişi aylarca önce: "Ordu darbe yapamaz. 160 bin polis direnir. Gerilla taktikleriyle savaşan 7 bin özel timci var"diyerek iç savaş tahriki yapmaktan çekinmemiş. Bunları söyledikten kısa bir süre sonra da adamın Emniyet İstihbarat Dairesi Başkanlığına getirilmiş olduğunu görüyoruz. (E.Berberoğlu. *Hürriyet*)

Bu akıl almaz casusluk olayının genişleyen halkası içinde, tüm bu kirli çete işlerinin kaynağı ve ulaşılan nokta Çillerler yalısının bulunduğu tepe!

Ayrıca şimdi karı-kocanın 1967 yılından beri CIA hesabına çalıştıkları iddiası gündemde. Devletin istihbarat birimlerinin kamu oyuna sızdırmak istedikleri bilgileri duyurmada kullandıkları İP başkanı Perinçek, 1991 yılından beri, ABD'den hizmetlerine karşı yılda 200 milyon dolar aldıklarını ve ajanlıklarını, kimlerle ilişkide bulunduklarını kanıtlayan belgelerle birlikte Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne başvurmuş ve mahkeme dosyaları incelemeye almıştır. Bilgiler Perinçek'ten geldiğine göre kaynağı sağlamdır! Çiller çiftinin artık suları ısınmadı mı?

Halkımız bunlara layık olamaz! Tüm demokratik güçler, emekçi kitleler harekete geçmeli; **Halk Meclisleri**'nde toplanıp, demokratik istemlerini haykırmalıdır! Demokratik Halk Cumhuriyeti Anayasası'nı evde, sokakta, okullarda, meydanlarda konuşarak tartışarak yeniden ve yeniden yazalım ve sahiplenelim. Halk iktidarının yolunu açalım; devrimciler, komünistler haydi birliğe! ●

DİRENDİLER KAZANDILAR

Temmuz 1997, devrimci tutsakların kendilerini zalime, sömürücüye ve katledene ezdirmemek için onurlu ve korkusuzca gerçekleştirdikleri "ölüm orucu" eyleminin yıldönümü.

Kriz dönemlerinde burjuvazinin saldırganlığı artıyor ve emekten yana olanlara daha fazla ve acımasızca saldırıyor. Buna karşı koyuşta da halk güçlerinin eylemi artıyor.

Cezaevlerinde devletin zulmü, Mehmet Ağar'ın 6 Mayıs vb. genelgeleriyle daha da arttırılmak isteniyordu. İşçi sınıfının, tüm emekçi toplumun onuru devrimci tutsaklar üzerinde bir yok etme planı hayata geçirilmek istendi. "6 Mayıs Genelgeleri"yle birlikte cezevlerindeki devrimci tutsaklar eyleme geçtiler. Onursuzlaştırmaya, kişiliksizleştirmeye ve yokedilmeye karşı direniş bayrağını yükselttiler. Cezaevlerindeki tutsaklar teslim olmamak, başı dik insanca yaşamak için şu haklı taleplerle, yaşamlarını ortaya koyarak açlık grevine başladılar:

1. Tabutluk genelgeleri iptal edilsin. İtirafçılaştırma dayatmalarına ve sürgünlere son verilsin. Başta Eskişehir olmak üzere bütün tabutluklar kapatılsın.
2. Tutsak yakınlarına yönelik saldırılara son verilsin.
3. Savunma hakkı ve tutsakların tedavileri önündeki engeller kaldırılsın.
4. Kayıplara, infazlara, katliamlara, işkencelere son verilsin. Erzurum ve Diyarbakır zindanlarındaki vahşetler son bulsun. Haklarımız baskılarla, katliamlarla teslim alınamaz!

Son derece haklı olan bu istemlerle, özgürlük tutsaklarının açlık grevleri kısa zamanda cezaevlerinde yaygınlaştı. 1500 devrimci tutsağın yükselttiği direniş tüm ülkenin gündemine oturmuştu.

Dinci gericilerin, o dönemde hükümette olmasıyla, işçi sınıfı hareketi, ilerici güçler ve Kürt ulusal hareketi üzerindeki baskılar daha da şiddetlenmişti. Cezaevlerindeki sorunlara yaklaşımlar da olumsuzdu. Soruna ciddiyetsiz yaklaşımlar devrimci tutsakları daha kararlı ve inatçı kıldı. Bunun üzerine, devrimci tutsaklar açlık grevinin 45. gününde eylemlerini "ölüm orucuna" çevirdiler. Buna paralel olarak cezaevleri dışındaki destek eylemleri de bir üst boyuta sıçradı. Devrimci dayanışma daha da güçlendi.

350 civarında devrimci tutsağın yükselttikleri "ölüm orucu" tüm ülkeyi ve dünyayı etkiledi. Burjuvanın devleti ve onun dinci gerici hükümeti buna ikiyüzlülükle ve aymazlıkla yaklaşarak sorunu tırmandırdı. Gün gelecek, bu devlet bunun hesabını verecektir.

Yine o dönemde, Gazi ruhunu yansıtan barikat eylemi, ölüm orucuyla destek-dayanışma amacıyla gerçekleştirildi. Bu eylemde DHKC, MLKP, TKP ve TKP(ML) savaşçıları halkın öfkesine, tepkisine öncülük ederek barikata çıktılar. Nurtepe ve Okmeydanı halkı da kurduğu barikatlarla, gösterdiği direnişlerle devrimci tutsakları zalime yem etmeyeceğini haykırmıştı.

Ölüm orucunun 63. gününde bu direnişin ilk şehidi verildi. Burjuvazinin korkulu rüyası kabusa döndü. Tüm toplumun nabzı zindanlarda atıyordu. Gazi'de cemevinde, Kartal'da Kervan temsilciliğinde ve daha birçok yerde ölüm oruçları başlatıldı. "Ya istemlerin kabulü, ya ölüm" topluma mal olan geri dönülmez bir şiar olmuştu. Bu kararlılık ve inançla zafer kazanıldı. Burjuvazi devrimci tutsakların istemlerini kabul etmek zorunda kaldı.

En önemlisi, ölüm orucu ve onun etrafında örgütlenen eylemlerin kararlılığı sonucu ülkedeki psikolojik ortam devrimciler lehine değişmişti. Şeriatçı ve mafya karışımı hükümte geri adım atmak zorunda kaldı. Toplumun devrimci güçlere ve kendine güveni artmıştı. Bu zaferin bedeli, halkımızın en kahraman evlatlarından 12'sinin şehit düşmesidir. Fakat komünistler, devrimci güçler devrimlerin bedel ödenmeden gerçekleşeceği hayaline hiçbir zaman kapılmazlar.

Tarihin bu şanlı mücadelesinde, yaşamlarını gözlerini kırpmadan, onurlu bir direnişle feda eden, Aygün Uğur, Altan Berdan Kerimgiller, İlginç Özkeskin, Ali Ayata, Hüseyin Demircioğlu, Müjdat Yanat, Tahsin Yılmaz, Ayçe İdil Erkmen, Hicabi Küçük, Yemliha Kaya, Osman Akgün ve Hayati Can'ı devrimci duygularımızla anıyoruz. Anıları devrimci mücadelede daima varolacaktır.

Devrimciler ölür, yaşasın devrim!

Nazım Çelik

2 TEMMUZ SİVAS'TA

2 Temmuz 93'te Sivas'ta
Madımak'tan yükselen duman
Yobazın yüzünün karası
TC'nin bağışlanmaz hatası
2 Temmuz 93'te Sivas'ta
Madımak'tan yükselir kızıl yalımlar
Seyre çıkmış polisler jandarmalar
Ozanlar yazarlar ve sanatçılar
Cayır cayır türküler şiirler
Tutuştu yandı sazların telleri
Saçlarından yakalayıp aynı ateşe atmalı
"Çok şükür dışardaki halka birşey olmamıştır"diyen Çiller'i
2 Temmuz 93'te Sivas'ta
Madımak'tan kara duman yükselir
Madımak'tan kızıl yalımlar yükselir
Ama içindekilerden tek çığlık yok

Onlar nefes söyleyerek
Onlar şiir okuyarak
Onlar saz çalarak yandılar
Edibe'nin saçları yandı
Kirpikleri kaşları yandı
Sonra ateş tüm bedenini sardı
"Yetiş ya Ali!"dedi sustu
Hasret'in önce sazı tutuştu
Elinden bırakmadı onu
"Merhaba Çocuk"dedi aleve
Ah "Dört Kurşun' olsaydı
Bu canı sana vermezdim"
Koca Nesimi'nin
Bıçak vurulmamış kızılbaş bıyıkları
Tutuşmuş yanıyordu
Nereden aklına düşmüşse
Olef Palma'ya ağıt söylüyordu
Asım Bezirci
Yeni kitabının başında yakalandı alevlere
Kağıtları yanıp kül olunca duvara
"Beni okuyun!"diye yazdı
Parmakları yanmadan önce
Akarsu sazına düzen vermekteydi
Dumanlar gözlerine dolduğunda
Alevlere dolanmış eşini farketti bir an
Kırmızı ne de yakışmıştı
Tutup öpmek istedi
Elleri kavrulmuştu
Birden o türküsü
Yanacağını söylediği türküsü aklına düştü
Hüzünlendi
"Akarsu'yum yansam da
Kül olup kavrulsam da" dedi
Sonunu getiremedi
Yanıp kül oldu
2 Temmuz 93'te Sivas'ta
Ve diğerleri gencecik semahçılar
Uçarak alevlere karıştılar
Kömürleşmiş kalemiyle

37 can kavruldu
Kömür oldu kül oldu
Düşlerinde hep yananlar da kurtulanlardı

Derviş Baba

KAVGA! SON NEFESE KADAR KAVGA!

Bugün gelinen nokta partinin izlediği çizginin doğruluğunu göstermiştir. Türkiye "Yeni Kuva-i Milliyeciler"i bekliyor. Mutlaka aşılması gereken gelişmeler ve süreçler yaşanıyor. "Ortam mesajın kendisidir."

R. K. Aslan

Partimizin tarihinden-misyonundan pay kapabilme mücadelesi uzun yıllardır sürüyor. Özünde, bu gelenekte kendisine dayanak aramak anlamına gelen bu tutumlar, TKP'yi 1920'den sonra yok sayıyorlar. Oysa, iyisiyle-kötüsüyle, yanlışıyla-doğrusuyla sahipleneceksin ki, bu tarih benim tarihimdir diyebilesin. Bu, aynı zamanda, özeleştiri yapabilme yürekliliğini göstermek demektir. Bu, düşünce gücüdür ve sahip olduğun idelojiye tam güven ister.

Gözardı ettikleri bir gerçek var: "Bu parti gökten zembille inmedi."

TKP'nin adı ve şanlı tarihi üzerine üşüşen ellerin sahipleri, TKP ile bir ilişkileri olmadığı için, el attıkları materyalin geçmişini bilmiyorlar. "Soyulmuş, sömürülmüş Türkiye için biricik kurtuluş yolu komünizm yoludur" diyen I. Kongre, *Türkiye İşçilerine* başlıklı çağrısında;

"(...)Padişahlığın, halifeliğin ortadan kaldırılması; tam hak eşitliğine dayanan tek dereceli seçim sisteminin kabulü; bütün görevlerin halk tarafından seçilen kişilere devri; sendika kurma, toplanma, grev yapma serbestliğinin, basın hürriyetinin, kişi dokunulmazlığının garanti altına alınması; işçiler için sekiz saatlik işgününün kabul edilmesi, kollektif sözleşme hakkının tanınması, iş kanununun uygulanmasını denetleyecek işçi kontrol komisyonlarının meydana getirilmesi, herkese parasız öğrenim imkanı sağlanması..."

istemlerini haykırmıştır. Bu istemler bugün bile ne kadar güncel ve anlamlı, değil mi?

TKP, daha I. Kongresinde, Türkiye'de ulusların ve ulusal azınlıkların bütün haklarını tanımış, kurtuluş için bütün emekçilerin birleşmesi, halkların birbirini tutması gerektiğini savunmuş, bu uğurda savaşmıştır.

I. Kongre, Türkiye toprakları üzerinde yaşayan her milletin kendi kaderini kendisinin belirlemesi ilkesini tanımıştır. TKP, Türkiye'de *federal cumhuriyetlerden* demokratik bir devlet kurulması ilkesini ileri sürmüştür. (*TKP I. Kongre*, syf 82)

Kurtuluş için birlikte savaşmak tezi, bu ilke, bugüne kadar tazeliğini yitirmemiştir. Türkiye'de bütün ezilen halkların savaş birliği kaçınılmazdır.

1996 yılında terörle mücadeleye günde ortalama 3 milyon 750 bin dolar harcandı. Bu harcamalara "operasyonlarda kullanılan mali kaynaklar ile diğer kesimlerden yapılan ve tesbit edilemeyen" harcamalar dahil değil. Silahlı kuvvetlerin modernizasyonu için harcanan 4.5 milyar doların 1.5 milyarı bütçe kaynaklarından, kalan kısmı bütçe dışı kaynaklarla karşılanmıştır.

Partimiz yeni atılımlar içindedir. Bu gelişmeler burjuvaziyi korkutuyor. Ama biz engel tanımıyoruz. Menzilimize ulaşacağız. Yükümüz ağır, inancımız tamdır. "Anadolu'da devrim, çiçek olup açacak."

Yeni kuşaklar, partimizin savaş tarihini öğrenmek istiyor. Bu olumlu gelişimi beslemek gereklidir. Partimizin tarihine el atmak isteyenlerle mücadele, partimizin savaş tarihini bilmeyi ister. Yarın göğüs göğüse çarpışacak ve partiyi devralacak olan onlardır.

Tarih affetmez

TKP'li komünistlerin ödevi, partimizin programını, politikasını yığınlara götürmek, anlatmak, belgilerini onlara mal etmek, yığın hareketleriyle birleştirmektir. Örgütlerimizi ona göre hazırlayacağız. Devrimci güçlerin ileriye doğru atılımlar yapmasına yol açan nesnel koşullar, olanaklar olgunlaşıyor. Olana, bitene karşı gözlerimizi dört açmak zorundayız. Yığın çıkışları gelişiyor. Partimiz bu nesnel olanakları kaçırmamak zorundadır. İdeolojik savaşa önem vermek zorunludur. Bilimsel teoriyi güncel savaşların içinde birleştirmek, devrimci teori silahını kullanmak, öğrenmek, geliştirmek sorunu ortadadır. Bu, planlı, sürekli çalışma ister. Bu çağda bilgi sahibi olmak gerekli. Klişelerle, geleneksel yaklaşımlar ve alışkanlıklardan kaynaklanan slogancılıkla, içe kapanıp, eski bilgileri tekrarlayarak ayakta kalınabileceğini zannetmek yanılgıdır.

Çelişkileri şiddetlendirerek açığa çıkarmanın, somut ve gündelik olarak bin çeşit yolu vardır. Geleceği biçimlendirecek günlerin bugünler olduğu kesindir. Herkes girdaba kapılmış durumdadır. Şu an artık eylem anıdır.

Dünya burjuvazisi bu gerçeği görüyor ve önlem almaya çalışıyor. Tabii ki kendi egemenliğini devam ettirebilmek için. Komünistler de hazırlanmalıdır.

Şimon Peres, 1994'te Türkiye ziyareti sırasında, "ya insanları eğiterek ve ileri teknolojilere sahip olarak yirmibirinci yüzyıla bilet alacağız, ya da apartmanların arka balkonlarında ipe asılan eski çamaşırlar gibi her esen rüzgarda çırpınıp duracağız" diyordu. ABD başkanlık seçimlerinde de Clinton, seçim kampanyasının bütün ağırlığını eğitme verdi.

Çünkü, dünya ekonomisinin akışı, yeni bir teknolojik-endüstriyel devrimin alt yapısını hazırlıyor. Gelecek olan bu dönemin siyasal tasarımını yapabilen, sürece egemen olacaktır.

Şu an artık eylem anıdır

"Türkiye, Cumhuriyet döneminin en büyük siyasal bunalımını yaşıyor. Burjuvazinin yönetim (yönetememe) krizi derinleşiyor. Ve bu kriz, toplumsal krize, bir devrimci duruma dönüşeceğinin tüm işaretlerini veriyor." (TKP MK, 30 Aralık 1995)

"Türkiye'de devrimci durum vardır." (R.Yürükoğlu, *76.yıl konuşmasından*, Eylül 1996)

Bugün gelinen nokta partinin izlediği çizginin doğruluğunu göstermiştir. Enflasyon ve işsizlik iyice azıttı. Üniversiteler kaynıyor. İşçiler, memurlar sokağa dökülüyor. Gençleri öldüresiye dövüyorlar, vurdukça vuruyor, tekmeledikçe tekmeliyorlar. Türkiye bunun hesabını arayan "Yeni Kuva-i Milliyeciler"i bekliyor. Mutlaka aşılması gereken gelişmeler ve süreçler yaşanıyor. "Ortam mesajın kendisidir". Çelişkileri şiddetlendirerek açığa çıkarmanın, somut ve gündelik olarak bin çeşit yolu vardır. Bardak taşmak üzere. Bıçak kemiğe dayanıyor artık.

Geleceği biçimlendirecek günlerin bugünler olduğu kesindir. Herkes girdaba kapılmış durumdadır. Şu an artık eylem anıdır.

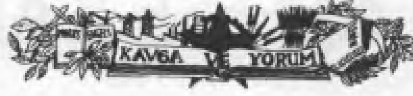
Hepimize yakışan güzellikte Türkiye kurulacak. Ama bu işi kimler yapacak? Bu toplumsal isteğe cevap oluşturabilmek gerekiyor. Soru cevabını bulmalıdır.

Bu parti ağır şartlar altında çalıştı ve illegal koşulların yarattığı tesirlerden de korunmak zorunda kaldı. Bir yandan polisin provokasyonlarına karşı, öte yandan ağır baskı ve terör havasının demoralize ettiği küçük-burjuva unsurlara, likidatörlere ve provokatörlere karşı savaştı; fakat Marksizm-Leninizmin bayrağını elinden bırakmadı. Bu parti bugün de Mustafa Suphi'lerin yolundan yürüyor ve savaşıyor. Bu savaş, yeni çabalar, yeni fedakarlıklar istiyor. Burjuvazinin bütün çabalarına rağmen bu savaşta üstün geleceğiz. Tarihin savaş çağrısı sürüyor.

TKP en çetin koşullar içinde, en ağır durumlar altında, devrim yolundan, Marksizm-Leninizm yolundan şaşmadı. TKP bu savaşlarda pişti, olgunlaştı. Türkiye burjuvazisinin yasakları, sıkıyönetimleri, askeri mahkemeleri, tabutlukları, zindanları, kaleleri, sürgünleri, hiçbiri, Türkiye halklarının etinden, kanından doğmuş Komünist Partisi'ni halkımızın kurtuluşu için yürütülen savaştan ayıramamıştır, hiçbir zaman da ayıramayacaktır.

Evet, TKP'nin yolu çetin, yükselmeli, alçalmalı, git-gelli bir yoldur. Binlerce komünist can vermiştir bu yolda.

Mustafa Suphi, Ethem Nejat, İsmail Hakkı, Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet, Sadrettin Celal, Tersaneli Ahmet Usta, Osman Kaptan, Kürt Süleyman, Ardeşenli Abdullah, Fatma, Cemile... daha niceleri. Sözümüz var onlara: *Kavga! Son nefese kadar kavga!* ●

R. Yürükoğlu

HAKLAR VE ÖZGÜRLÜKLER PLATFORMU'NUN SUNDUĞU

HALK ANAYASASI TASLAĞI ÜZERİNE DÜŞÜNCELERİMİZ

Halk Anayasası Taslağı, TKP yönetimi tarafından geniş olarak tartışıldı ve çoğaltılarak, üzerinde görüşme açılması istemiyle örgütlerimize indirilmesine karar verildi. *Anayasa Taslağı*'nın genel mantığını ve ana yönünü ve bunların altında yatan temel anlayışları gönülden destekliyoruz.

Bu çalışmanın, "Demokratik Halk Cumhuriyeti Anayasası" olarak hazırlanması ve sunulması önemlidir. Türkiye devrimci hareketi, bugüne dek, iktidara gelince yapacaklarıyla pek ilgilenmemiştir. Dolayısıyla, hazırlıksızdır ve inandırıcılıktan uzaktır. Bu bir yanıyla da iktidara gelebileceğini pek düşünmediğini gösterir. *Taslak*, bu tutumu aşmasıyla çok sevindiricidir.

I. MADDELER ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Taslak'ın, yinelemelerden kaçınmak ve daha kolay anlaşılır olmak için sistematiğinin gözden geçirilmesinde yarar vardır. ("*Neden?*" bölümleri sanırız propagandada yol gösterici olmak için konulmuştur ve her halde asıl metinde yer almayacaktır.) Böyle bir yazıda, tek tek maddeler, detaylar üzerinde durmak yararsız ve verimsizdir. Zaten Taslak da söylüyor: "*Bu taslak mükemmel olduğu iddiasında değildir. Halkın çeşitli kesimlerinin ihtiyaçları, önerileri doğrultusunda yeniden ve yeniden şekillendirilebilir.*" Dolayısıyla, biz bu yazımızda, daha genel-ilkesel yönler ve yalnızca bunları ilgilendiren maddeler üzerinde duracağız. Değinmediğimiz maddelerin tamama yakınıyla uyum içindeyiz.

ÖZÜ VE ANLAMI

Taslak, bir demokratik devrimin, siyasal devrimin, erki ele geçirişin ardından kurulacak yapıyı vermektedir. Bu siyasal devrimin sonunda işçi-köylü-küçük üretici ve orta üreticinin bir devleti kurulacaktır. Bu devlet, demokratik bir devlet olacaktır. Erkte işçi sınıfının öncülüğünü, metinde sözcüklerle yer almasa bile, tüm *Taslak*'ın altında yatan varsayım olarak anlıyoruz. Çünkü, hem bu anayasa adım adım toplumdaki gelişmeleri yansıtır biçimde değişecektir denmektedir, hem sınıf farklarını kaldırma hedefi konmaktadır, hem de yine adım adım sömürüyü ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Yani önerilen *Anayasa*'nın mantığı, siyasal bir devrimle gelip, halkın devletini kurup, ekonomik ve toplumsal adımlarla onu toplumsal bir devrime dönüştürmektir.

> "... *sınıf farklılıklarını en aza indirip giderek de daha eşit, daha özgür bir düzene ulaşmak doğrultusunda gerekli değişiklikleri yapmak, bu anayasanın özünün gereğidir.*" *(Taslak)*

* Bu alıntıda iki açıdan önemli ve doğru bir yaklaşım vardır. Birincisi, sınıfları ortadan kaldırma perspektifi taşıyan bir anayasa olduğunu göstermektedir. İkincisi, bunu kararnameyle, yasayla ve kısa sürede yapmak gibi bir hedef getirmemektedir. Ekonominin gelişmesi doğrultusunda uzun bir süreç anlayışı vardır.

BÖLÜM 1. DEVLET VE İKTİDAR HALK İÇİNDİR

> *Md. 2. Demokratik Halk Cumhuriyetinde iktidar emperyalizm ve işbirlikçi sömürücü sınıflar dışında kalan tüm halk sınıf ve tabakalarının demokratik iktidarıdır.*
>
> *Bu halk sınıf ve tabakaları; Türk, Kürt ulusundan ve tüm milliyetlerden, başta işçi sınıfı olmak üzere, yoksul ve orta köylülük, tüm çalışanlar, şehir ve kır küçük üreticileri, esnaflar, sanatkarlar, memurlar, öğrenciler, aydınlar, ulusal değerini kaybetmemiş, ülkesinin bağımsızlığını ve halkının özgürlüğünü isteyen, sömürü ve zulme, emperyalizme ve tekellere karşı olan herkezdir.*
>
> ***NEDEN?:*** *Çünkü, emperyalizm ve ülkemizdeki tekelci burjuvaziden, toprak ağalarından, tefeci tüccardan oluşan azınlık yönetimi, bugüne kadar uygulana gelen baskı ve sömürünün kaynağıdır. Emperyalizm ve tekeller, sınıfsal yapısı gereği sömürücüdür. İktidar emperyalizm ve oligarşinin dışında kalan sınıf ve tabakalardan oluşur. (Taslak)*

* Devlet hiçbir zaman çeşitli sınıfların birlikte devleti olamaz. Dünyada bugüne dek böyle birşey olmamıştır (çok kısa süreli, geçici, "ikili iktidar" türü oluşumlar dışında), bugünden sonra da olmaz. Devlet erki her zaman tek (ve tüm) bir sınıfın siyasal erkidir.

Devlet erki her zaman **tek bir sınıfın** siyasal erkidir. Bir başka deyişle, diktatörlük her zaman yalnızca tek bir sınıfın paylaşılmaz diktatörlüğüdür. Çünkü devletin kökü, sınıflar arasındaki uzlaşmaz çelişkilerde yatmaktadır. Devlet, sınıf kavgasının ürünü olduğundan, yalnızca **tek bir sınıfın** aracı olabilir. Bu tek sınıf devlet erkini, toplumun yönetici sınıfı olduğu için elinde tutar.

Devlet erki her zaman yalnızca **tüm bir sınıfa** ait olabilir. Devlet, sınıfın bir kesiminin değil, tümünün devletidir. Üretim ilişkilerine egemenliği yoluyla üretken güçlerin dağılımını denetleyen sınıf, üst yapıda da egemendir. İşte bu nedenle, Marks, Engels ve Lenin devleti her zaman, "**yönetici sınıfın diktatörlüğü**" olarak adlandırmışlardır, "sınıfın bir kesiminin devleti" dedikleri duyulmamıştır. Oysa, burjuvazinin içinde her zaman başı çeken bir kesim (bugün tekelciler) var olmuştur.

Bir bağlaşıklıktan söz edilebilir ama mutlaka belirleyici bir gücün çevresinde bağlaşıklıktan söz edilebilir. Devlet, tüm halk sınıflarının bağlaşıklığı içinde işçi sınıfının devleti olacaktır. Bu, temenni değildir. Türkiye işçi sınıfı, 25 milyonun üzerindeki sayısıyla ve üretimdeki merkez dişli rolüyle kaçınılmaz olarak bu rolü alır. Maddenin 2. paragrafında "*başta işçi sınıfı olmak üzere*" denmesi de bu gerçeği dolaylı olarak doğrulamaktadır.

* "*Neden?*" bölümü, "*emperyalizm ve tekeller ... sömürücüdür*" diyerek, tekel-dışı burjuvazi sömürücülüğün dışındaymış gibi bir izlenim vermektedir. Dolayısıyla, tekeldışı burjuvazi de devrim sonrası iktidara ortak olacakmış gibi bir izlenim vermektedir. Bu, bilinçli bir değerlendirmeyi yansıtıyorsa, Türkiye devrimini olduğundan geriye, bir "Milli Demokratik Devrime", bir çeşit burjuva demokratik devrimine çeken bir anlayış olur.

BÖLÜM 2. ULUSAL BAĞIMSIZLIK VE DÜNYA HALKLARININ KARDEŞLİĞİ

> *Md. 3. Emperyalizmle her türlü siyasi, ekonomik, kültürel bağımlılık ilişkisine son verilecektir. (Taslak)*

* Amaç budur ama Türkiye gibi bilgi ve teknoloji üretemeyen, sermaye darlığı çeken, işgücü ve üründe ciddi nitelik zaafları taşıyan bir ülkede bu amaç ancak uzun bir dönemde ☛

gerçekleştirilebilir. (İleri ülkelerin bir ya da birkaçında devrimlerin olması, Türkiye'ye bu sıkıntıları daha çabuk aştırabilir.) Ya da hemen gerçekleştirmek isterseniz, Arnavutluk gibi, kendinizi dış dünyaya kapatmanız gerekir ki bu da son çözümlemede gericilikle eş değerdedir. O nedenle, bu madde daha dikkatli yazılmalıdır. Zaten **md. 5** de, "*uluslararası alandaki ekonomik ilişkiler ülkenin kalkınmasına hizmet eder*" diyerek, bu gerçeğin görüldüğünü anlatmaktadır.

İleri kapitalist-emperyalist ülke ve şirketlerle ilişkiler kaçınılmaz olarak belli bir bağımlılık getirecektir. Bilgiyi ve teknolojiyi üreten onlardır. "Eşit çıkarlar" işin aldatmacasıdır. Şu da matematik bir doğrudur ki, az ya da orta gelişmiş bir ülke dışarıdan borçlanmadan kalkınamaz, çünkü temel açmazlarından birisi sermaye kıtlığıdır. *Taslak*, fikir olarak borçlanmaya kapıyı kapatmıyor. "Bağımlılık getiren" borçlanmalara karşıyız diyor. Ama biliyoruz ki, her borçlanma bir bağımlılık getirir. Borcun ne denli büyük ise, bağımlılığın da o denli büyüktür. Sorun, dengeyi bulabilmek sorunudur. Lenin dışarından borç almak istemedi mi? Kapitalist tekelleri ülkesine çağırmadı mı?

5. madde işin gerçeğini anlatıyor:

"*Uluslar arasındaki ilişkiler ülkenin kalkınmasına hizmet eder*".

BÖLÜM 3. DEMOKRASİ VE HALKIN YÖNETİME KATILIMI

Md. 12. Demokratik Halk Cumhuriyeti'nde yöneten halktır. Halkın yönetime katılımı 4 yılda bir yapılan seçimlere indirgenemez. Halk yönetime katılma hak ve yetkisini sürekli olarak ve yerel-merkezi her düzeyde kullanır. (Taslak)

* Bu madde ve aslında tüm bu bölüm bizim de doğru olarak benimsediğimiz ve partimizin programına aldığımız görüşlerdir. Biz bu demokrasi anlayışına, "*aktif yığın demokrasisi*" demekteyiz. (*TKP IV. Program, 1985*)

Md. 13. Halkın yönetime katılmasının temel biçimi ve kurumu Meclislerdir. Demokratik Halk Cumhuriyeti'nde halk, meclisleri aracılığıyla söz ve karar hakkını doğrudan kullanır. Halk Meclisleri, halkın kendi yönetim birimlerini seçmesi, denetlemesi ve görevden alabilmesi esası üzerinde yükselir. Halk yerel, bölgesel, mesleki her düzeyde meclislerde örgütlenerek ülke yönetimi, ekonomisi, politikası hakkında politika üretimine, kararların alınması, uygulanması ve denetlenmesi süreçlerine katılır. (Taslak)

* Meclisler'in, yeni demokratik devletin omurgası, temel erk organı olarak düşünüldüğünü, Sovyetler'e karşılık olduğunu bu madde açık biçimde ortaya koymaktadır.

Md. 14. Halkın yönetime katılımı temel olarak, Genel Halk Meclisi, Bölge, İl, İlçe, Kasaba, Köy, Mahalle Meclisleri,

İşçi Meclisi, Köylü Meclisi, Gençlik Meclisi, Esnaf Meclisi, Memur Meclisi, Asker Meclisi, Aydın-Sanatçı Meclisi, Hukukçular, Mimar-Mühendisler vb., çeşitli halk kesimlerinin Meclisleri,

Ve diğer toplumsal, mesleki, sendikal örgütlenmeler ve siyasi partiler aracılığıyla (abç.) gerçekleşir.

*Toplumdaki diğer sınıf ve katmanlar, küçük ve orta işletme sahipleri de benzer mesleki, **siyasi örgütlenmeler** (abç.) aracılığıyla söz ve karar haklarını kullanır, aynı kanallardan yönetime katılırlar. (Taslak)*

* Bu maddede ve ilgili tüm maddelerde aynı yorumu yapacağız: ***Taslak'da* siyasal partilerin işlevi açıkça ortaya çıkmamaktadır**. Taslak'ın en büyük zaafı, siyasal partilerin yerinin tam belli olmamasıdır. Siyasal partilerin varlığı kabul edilmektedir ama bu partilerin oynayacakları rol konusunda hiçbir hüküm yoktur. Bu maddede halkın yönetime katılmasının zeminleri olarak tüm meclisler, tüm toplumsal, mesleki, sendikal örgütlenmeler ve siyasal partiler birlikte sayılmaktadır. Yerel meclislerin ve meslek meclislerinin seçimlerinde siyasal partiler aday gösterecekler mi, göstermeyecekler mi? Siyasal partiler, tüm meclisler içinde parti olarak seçimlere girme hakkına sahip olarak ele alınmaz ise, çok-partili devlet düzeni olmaz, oyun olur.

*Md. 15. **Siyasi partiler** (abç.) önceden izin almadan kurulur ve programlarını resmi kurumlara ve kamu oyuna ilan ederek serbestçe faaliyette bulunurlar. Yurttaşlık haklarına sahip olan herkez demokratik yoldan siyasetin belirlenmesine katılmak üzere, siyasi parti kurma, kurulmuş partilere üye olma ve bunlardan çıkma hakkına sahiptir. Siyasi partilerin tüzük ve programları, faaliyetleri demokrasiye, ulusal bağımsızlığa, Demokratik Halk Cumhuriyeti Anayasası ilkelerine aykırı olamaz. (Taslak)*

* Bu madde, yeni düzenin ve devletin gerçek demokratikliği açısından yaşamsal önemde bir maddedir: Siyasal partilere özgürlük. Hangi koşulla? "*Faaliyetleri demokrasiye, ulusal bağımsızlığa, Demokratik Halk Cumhuriyeti Anayasası ilkelerine aykırı*" olmamak koşuluyla. Aynı doğruyu bizim programımız da şöyle dile getirmektedir: "*Devrim devletinin demokratik düzenine karşı çıkmayan tüm partilere serbest çalışma hakkı verilecektir.*"

*Md. 16. Halkın her düzeydeki örgütlenmelerde seçtiği vekillerini **GERİ ÇEKME** hakkı vardır. Geri çekme, seçtiği vekili görevinden alma, demokratik bir yönetimin vazgeçilmez koşuludur. (Taslak)*

* Gerçekten de öyledir ve Paris Komünü'nden bu yana bu istem tüm ilerici insanlığın inatçı istemidir. Parlamentolar, meclisler, her çeşit temsili organ, halkın eğilimlerini yansıttığı iddiasındadır ve **meşruluğunun** yasal kaynağı bu iddiada yatmaktadır. Ama her sömürücü sistem gibi, kapitalizmde de bu yansıtma ancak olağanüstü ve ender durumlar için kabul edilebilir ve ortaya çıkabilir. Yoksa sömürü sistemi işleyemez. Çünkü, geri çekme, görevin her aşamasında seçmeni doğru yansıtma ilkesinin doğurduğu bir uygulamadır. Bunun için de kapitalizmde geri çekmenin tam tersi bir uygulama geliştirilmiştir: Seçilen vekillerin görev süresi boyunca kendilerini seçenlerin sesini değil, kendi "vicdanlarının sesini" dinlemeleri!

*Md. 17. Demokratik Halk Cumhuriyeti halkın yönetime katılma hakkını doğrudan kullanabilmesini mümkün kılmak için **bürokrasiyi** en dar sınırlarda tutmayı hedefler. Var olan tüm bürokratik kurumlar da halk örgütlenmelerinin denetimine açıktır. (...)*

NEDEN?: Çünkü bürokrasi halkla yönetim arasındaki kopmanın, yabancılaşmanın doğurduğu bir gövdeden başka bir şey değildir. Bu hantal ve baskıcı gövdenin ağırlığı halkın üzerindedir. Ondan kurtulmanın yolu, her görevlinin, ister hakim, ister belediyeci, isterse de devlet mekanizmasının herhangi bir yerinde olsun, halk tarafından seçilmesi, denetlenmesi ve görevden alınabilmesidir. Yolsuzluğu, kaytarmayı, halka karşı keyfi ve baskıcı uygulamaları ancak bu önleyebilir. (Taslak)

* "*Bürokrasiyi en dar sınırlarda tutmayı*" hedeflemek doğrudur. Ve bunun önemli bir yolunun, halk örgütlenmelerinin bu bürokratik kurumları denetlemesi olduğu, en önemlisinin de geri çağırma hakkı olduğu da doğrudur.

* Ancak, maddenin, "*Neden?*" bölümü yanlış bir izlenim vermektedir. Bir örgüt biçimini ve o örgütü yönetenleri anlatan bürokrasiyi, bürokratizmle, kırtasiyecilikle karıştırıyor gibidir. Devletten konuştuğumuzda bürokrasi, ta sınıfsız topluma dek sürecek olan, devleti çalıştırmada uzmanlaşmış katmandır. Halkın seçmesi, geri çağırması (ve taslakta yer almayan, Marks'ın önerdiği, en yüksek memurun aylığının nitelikli işçinin aylığını geçmemesi) gibi önlemler, ondan kurtulmanın değil, onu sınırlamanın yoludur. Bürokrasi (süregen, hiyerarşik kadro), görevin doğasından gelmektedir. Bürokrasiden kurtulmak, onun nedeninin ortadan kalkmasıyla olanaklı olacaktır: Devlet yönetiminin bir uzmanlık işi olmaktan çıkmasıyla. Bu da, çok yüksek bir teknolojik düzeyin ve genel olarak üretken güçlerde çok yüksek bir gelişmenin toplumun tümünün bilincine ve işleyişlerine yayılmasıyla; dolayısıyla kafa ve kol emeği arasındaki çelişkinin tüm yansımalarıyla birlikte ortadan kalkmasıyla ve bugünkü biçimiyle işbölümünün ortadan kalkmasıyla sağlanacaktır. Bu koşullar da, devletin ortadan kalkmasıyla eş anlamlıdır.

* "*Her görevlinin, ister hakim, ister belediyeci, isterse de devlet mekanizmasının herhangi bir yerinde olsun, halk tarafından seçilmesi, denetlenmesi ve görevden alınabilmesi*" önerisi yanlıştır. Her görevli seçimle nasıl gelecek? Kaç yüzbin kişi çalışıyor devlette? Bunların hepsine seçim nasıl yapılacak? Tüm devlet ve toplum felç olur. Marks da bunu değil, **en yüksek görevlilerin** seçimle gelmelerini ve geri çağırılabilmelerini istemiştir.

Bürokrasinin bir örgütlenme ve bu örgütlenmeyi işleten kesim olduğu doğrusu burada da karşımıza çıkar. Tüm kadrosu seçimler yoluyla sürekli olarak değişime uğrayan hiçbir örgüt (ve devlet) varlığını sürdüremez.

Bu yanlışta, sanırız yukarıda değindiğimiz bürokrasi anlayışının etkisi vardır. Bürokrasiyi sınıfsız topluma dek kalkamayacak bir şey olarak ele almayınca, **tüm** görevlileri seçime bağlayarak bürokrasi sorunu çözülecektir diye düşünülebilir. Oysa, bu uygulanamaz yöntem uygulansaydı sonuçlarının ne denli yıkıcı olacağı iyi görülürdü: İnanılmaz bir kırtasiye, zarar-ziyan, kaos. Bir işleyişin ya da kurumun "kaldırılamaması" demek, onun zorunlu olması, almaşığının olmaması demektir.

BÖLÜM 5. HAKLAR VE ÖZGÜRLÜKLER

***Md. 27. Kişi "sanık" da olsa dokunulmazlıkları vardır.** (Taslak)* ☞

* Son derece güzel ve doğru bir madde. Buna, özellikle yıkılan sosyalist ülkelerde yaşananları dikkate alarak, şu cümlelerin eklenmesini öneririz: "*Sanıktan suçsuzluğunu kanıtlaması istenemez. Suçu kanıtlama görevi iddia makamınındır.*"

Md. 29. İnanç Özgürlüğü

a) Dini inanç, kişileri ilgilendiren özel bir konudur...

b) İnanç özgürlüğünün güvencesi olarak ibadet yerleri korunur. Dini inançları gereği ibadet yapmak isteyenlere yardımcı olmak için gerekli sayıda din görevlisinin sosyal güvencesi sağlanır.

d)Dini esaslara dayalı, gerici, sömürüyü esas alan bir devlet kurmak için halkın dini duygularının istismar edilip araç olarak kullanılmasına izin verilmez. (Taslak)

* Maddenin 'a' fıkrası, modern devletin vazgeçilemez temel taşlarından biri olan **laiklik** ilkesini getirmektedir. Ama adı da konmalıdır.

*Maddenin 'b' fıkrası 'a' ile çelişmektedir. Devlet, din görevlilerine sosyal güvence sağlamamalıdır. Böyle bir uygulama, bugünkü yanlış laiklik uygulamasına geri döndürür.

* Türkiye'nin son yıllarda yaşamakta olduğu süreç düşünülürse, bu madde de yaşamsal önemde bir maddedir. Şeriat devletine ve bunu savunan siyasal partilere karşı net bir tutum getirmektedir. (Bugünkü TC, yarınki devrim devletinden daha demokratik olmadığına göre, devrim devletinin anayasasının yasakladığı şeriatçı partinin **hemen bugün halk eliyle kapatılması** istemini devrimci hareket neden yükseltmemektedir?)

Md. 30. Düşünce ve Basın Özgürlüğü

c)Her vatandaş anayasa ve halkın çıkarlarına aykırı olmamak kaydıyla, süreli ve süresiz yayınların basım, yayın ve dağıtım hakkına sahiptir. Basın, radyo ve TV gibi tüm iletişim araçları halkın ve onun örgütlü güçlerinin denetimi ve yönetimindedir.

NEDEN?: ...Demokratik Halk Cumhuriyeti, halkın değişik sınıf ve katmanlardan oluştuğu, dolayısıyla bu değişik kesimlerin çıkarlarının da, ideoloji ve kültürlerinin de kendi içinde farklılıklar göstereceği ve bu anlamda farklı düşüncelere sahip olmasının doğal bir sonuç olduğundan hareketle; bu kesimlerin çıkar ve taleplerini, ideoloji ve kültürünü ifade eden her türlü düşünceyi ve bu düşüncelerin serbestçe basın, yayın yoluyla dile getirilmesini güvence altına alır. (Taslak)

* Maddenin bütünü son derece güzel ve iyi detaylandırılmış. Tüm bu hakların içinde taşıdığı olasılığın altını daha iyi çizebilmek için, maddeye şu cümlenin eklenmesini öneririz: "*Bu haklar ve özgürlükler, azınlık görüşlerin de çoğunluk olabilmesine izin veren bir anlayışla işler.*"

*'C' fıkrasının ikinci cümlesindeki "*yönetimindedir*" sözcüğü, birinci cümleyi anlamsızlaştırmaktadır. Yayını çıkartan, onun yöneticisidir. Halk, denetim hakkına sahiptir. Dolayısıyla, o sözcüğün çıkarılmasını öneririz.

* "*Neden*" bölümü, çok sesli toplum ve çok partili siyasal yaşamın doğru bir teorik açıklamasını ve gerekçesini vermektedir. Ama burada bırakmak eksik olur çünkü çok sesliliği, yalnızca değişik sınıf ve katmanların varlığına bağladığı izlenimini verir. Oysa, aynı sınıf ya da katmanın içinde de çok farklı görüşler olabilir. (Bu farklı görüşlerin yalnızca bir tanesinin o sınıf ya da katmanın gerçek toplumsal çıkarlarını yansıttığı söylenebilir ama toplumsal mühendisliğe özenmeyeceksek, o farklı görüşlerin tümü de o gün için o sınıf ya da katmanın içinde bir gerçekliktir. Bu nedenle, cümleye şöyle bir ek koyulmasını öneririz: "*... ve hatta aynı sınıf içinde farklı yanaşımlar olabileceği gerçeğinden hareketle...*"

Md. 32. Örgütlenme, Toplanma ve Gösteri Özgürlüğü

*a) Başta işçi sınıfı olmak üzere, köylüler, memurlar, küçük esnaflar, kadınlar, gençlik vb., tüm halk sınıf ve tabakalarının mesleki, kültürel, sosyal, **siyasal** (abç.) her alanda örgütlenme özgürlüğü vardır. Halk güçlerinin örgütlenme özgürlüğünü kullanmaları devletçe desteklenir ve özendirilir. (Taslak)*

* Bu fıkra, devrim sonrasında tüm sınıf ve katmanlara siyasal parti kurabilme hakkını tanımaktadır. Türkiye devrimci hareketi açısından bu ileri anlayışı sevinçle karşılıyoruz. Kaldı ki, bu hakkın tanınmamasının yıkımı hiçbir biçimde önleyemediği de tarihsel deneyle ortaya çıkmıştır. Hatta şu da söylenmelidir ki, bu hakkın tanınmadığı toplumda tüm yanlış görüşler, başka olanak olmadığı için, devrimin öncü partisinin içine çok daha yoğun biçimde dalar ve onu yozlaştırabilir.

***Md. 34.** a) Çalışmak her vatandaş için bir haktır. Devlet bu hakkı güvence altına alır. (Taslak)*

* Hem de "*görev*" olarak konmalıdır. Çalışmama hakkı olamaz, asalaklığı hiçbir toplum kabul etmemelidir.

Md. 35. Eğitim ve Bilim

b) (...) Her vatandaş için ilk ve orta öğretim zorunludur. (Taslak)

* Türkiye'deki son aylardaki tartışmaların ışığında, 8 yıllık zorunlu öğretim hedefi eskimedi mi? Devrim sonrası devlet için hedef zorunlu 11 yıllık öğretim olmalıdır.

Md. 37. Kültür, Sanat

c) Düşünce, sanat, bilim üretiminin, bu üretime halkın katılımının önündeki ekonomik, siyasal engeller ortadan kaldırılır; öte yandan, sanat adı altında yozlaşma ve ahlaksızlığın teşvik edilmesine, halkın paylaşımcı tarihsel değerlerinin yok edilmesine izin verilmez. (Taslak)

* Maddenin tümünde, "*halkın gelenek ve kültürü*" ile, "*Anadolu topraklarının binlerce yıllık kültürel mirası*"na doğru olarak vurgu var ama hiçbir yerde "**enternasyonalist kültür**"e değinilmemektedir. Bu bir eksikliktir.

* Fıkranın son bölümünün nasıl bir endişe ile getirildiğini anlamak olanaklıdır ama yine de böyle konması tehlikelidir. Sanatın hangi ürününün "*yozlaşma ve ahlaksızlığı*" teşvik ettiğine kim, nasıl karar verecektir? Bir müzik yapıtında, bir tabloda, bir heykelde vb... Bu noktada, "halk karar verir" demek de yanlış olur. En iyisi, bu son bölümün metinden çıkartılmasıdır.

Md. 39. Spor

(...) Sporun, meta olmaktan çıkarılarak beden ve ruh sağlığına, insanların kardeşlik ve kollektif dayanışma ruhuyla yetiştirilmesine hizmet etmesi sağlanır. Bu amaçla spor halkın doğrudan katılabileceği bir toplumsal faaliyet haline getirilerek, yaygın spor üniteleri kurulur, kitlesel ve amatör spor desteklenir. Küçük bir azınlığın değil, geniş halk kitlelerinin spor yapmasının koşulları oluşturulur. (Taslak)

* Sporu halka yaymak, amatör sporu desteklemek doğrudur ama profesyonel sporu ve sporcuyu kaldırma hedefi doğru değildir. Burada sporun meta olmaktan çıkarılmasından konuşuluyor ama hele toplumda meta üretimi sürerken (küçük ve orta işletmeler yasal), sanat, müzik, edebiyat gibi bir meslek olan spordan para kazanmayı kaldırmaya yönelmek yanlıştır.

Kaldı ki, meta üretimi kalktıktan sonra da spor, bir eğlence ve sağlık kaynağı olmanın yanı sıra, ciddi bir meşguliyet olmayı sürdürecektir. Her dalının bugün ulaştığı mükemmellik düzeyinde bile spor tam günlük, hatta iş gününün sınırı olmayan bir meslektir.

Sovyetler Birliği'nde, sosyalist ülkelerde profesyonel sporu "kaldırdılar". Tüm sporcular fabrikalara işçi kadrolarına yazıldılar. Bir gün olsun orada çalıştılar mı? Yalnızca aylıklarını almaya uğradılar. Yani profesyonel spor kalktı, gizli profesyonel spor geldi. Profesyonelliği kaldırmadılar, kırtasiyeciliği şişirdiler.

BÖLÜM 6. EKONOMİ

***Md. 44.** Ekonomi politikalarının temeli, halkın ihtiyaçları ve çıkarlarıdır. Ekonomiyi bu temelde düzenleyebilmek için, oligarşik güçlere ait tekeller, onların denetimindeki tüm üretim üniteleri kamulaştırılacaktır. (Taslak)*

* Bu madde, devrim sonrası yapılacak kamulaştırmaların **ekonomik** sınırını, "*tekeller*" diyerek, doğru saptamaktadır. Devrimlerden sonra yapılan birçok yanlış bu nokta çevresinde döndüğü için bu saptama çok önemlidir. Ancak, "*tekellerin denetimindeki tüm üretim üniteleri*" belirlemesi yanlış anlamaya yol açabilir. Çünkü, karlı bulunmadığından doğrudan tekel mülkiyeti içine alınmayan ama tekellerin tam denetimi altında, sözleşmeyle çalışan çok sayıda küçük ve orta işyeri vardır. Bu işletmelerin kamulaştırılmasının söz konusu olmadığı, öteki maddelerin ışığında, açıktır.

***Md. 45.** Demokratik Halk Cumhuriyeti'nde sanayi ve ticaret, tarım ve hayvancılık alanlarındaki temel üretim üniteleri, yeraltı ve yerüstü zenginlikleri, topraklar **halkın ortak malıdır.** (Taslak)*

* "*Temel üretim üniteleri*" belirlemesi ekonomik açıdan muğlaktır. Onun yerine, "***ülke genelinde ya da bölge düzeyinde etkin üretim üniteleri***" demek daha doğru olur.

Devrim devletinin ekonomik açıdan kamulaştırmayı isteyeceği tek işletme türü, ya ülke genelinde, ya bölge çapında etkin işletmedir. Bunun ötesi bir işe yaramaz, tam tersine zarar verir, kırtasiyeciliği arttırır. Dediğimiz çeşit işletmeler kamulaştırıldığında ise, ülke çapında ekonomi ele geçirilir. Şeker fabrikası düşünün, bölgenin tümüne egemen, bölgedeki köylünün ne ekeceğini o söylüyor, tohumu o veriyor, kimyasal gereçleri ☞

o sağlıyor, ürünü o topluyor. O fabrika devletleştirildiğinde, o bölgeye siyasal olarak da, ekonomik olarak da egemen olunur. Bunun dışında birşeyi hedeflemek doğru değildir.

* "*Halkın ortak malıdır*" yerine, ***madde 46'daki*** "*mülkiyet ve denetimi devlete aittir*" demek daha doğru olacaktır. Çünkü, bir işçi-emekçi devriminden sonra kurulacak olan ve sömürüyü ortadan kaldırma perspektifi taşıyan bir düzende, hatta sosyalizmde de, devlet mülkiyeti "tüm halkın mülkiyeti"ne en yakın mülkiyettir, günlük anlatımda ikisi aynı anlamda kullanılabilir ama bilimsel anlamda aynı şeyler değildir. Devlet mülkiyeti hala tüm halk adına bir uzmanlık kadrosunun denetimindeki mülkiyettir.

Md. 47. *Üretim, ekonomik ve sosyal dönüşümü sağlayacak, ulusal geliri büyütüp, halkın refahını geliştirecek tarzda **planlı bir ekonomiye** göre düzenlenir. Tekelleşmeye, kartelleşmeye izin verilmez.*

Ülke ekonomisini kendi kendisine yetecek bir iç bütünlüğe kavuşturmak için ekonomi ağır sanayi temelinde geliştirilir, tarım modernleştirilerek sanayiye girdi olacak şekilde örgütlenir.

Ekonominin planlanmasının ve halkın geçim düzeyinin enflasyon, zam gibi gelişmelerle bozulmaması için gereken önlemler alınır. Kapitalizmin plansız ekonomiye dayanan özelliği enflasyonun esas kaynağıdır. Üretim ve tüketim arasındaki düzensizlik ortadan kaldırılıp, ülke kaynakları rasyonel olarak kullanıldığında, bölüşüm adaletli olarak yapıldığında enflasyonun koşulları ve zam yapma gereği de ortadan kalkacaktır.

NEDEN?*: (...) Halk Cumhuriyeti'nin ekonomisi **sömürüyü ortadan kaldırmayı** hedefleyen plan ve programlarla yönetilecektir. (Taslak) (abç.)*

* Bu maddede planlı bir ekonomi ile ülkede zenginliğin arttırılması öngörülmektedir. Gönülden katılıyoruz.

* "Tekelleşmeye izin verilmez"den kastın kapitalist tekel olduğu açıktır ama daha iyi formüle edilmelidir. Çünkü kamulaştırılan üniteler de tekeldir, devlet tekelidir. Kamulaştırılan tekel tekel olmaktan çıkmaz ama devlet tekeli, Lenin'in dediği gibi, halkın çıkarlarına hizmet etmeye başlatılmış tekel haline gelir.

* İkinci paragraf geneliyle yanlıştır.

A) "*Kendi kendisine yetme*" hedefi hem taslağın tüm ruhuyla ve çeşitli maddeleriyle çelişmektedir, hem de günümüz koşullarında geriye çekicidir ve yarın daha da fazla öyle olacaktır. ''Kendi kendine yeterlilik'' diye bir hedef konmamalıdır. Kendine yeterli bir ülke yoktur. Hele üretken güçlerin ve üretimin giderek küreselleştiği ve bu küreselleşmenin giderek daha gerçek biçimde komünizmi hazırladığı ve çağırdığı bir süreçte, giderek dünya ölçeğinde planlamayı dayattığı bir süreçte, kendine yeterlilik gibi bir hedef olamaz. Bugünün dünyasında bile "*kendi kendisine yetme*" hedefi, dünya çapında kaynakları verimsiz kullanmakla eşittir

B) "Ağır sanayi" kavramı geneliyle eskimiş ve bir bölümüyle önemini yitirmiştir. Bu önemini yitiren ağır endüstri bölümü artık Uzak Doğu'da, Latin Amerika'da, Türkiye'dedir. Bu önemi azalan ve orta kuşak ülkelerine aktarılan ağır endüstrinin yerini bugün "bilgi üretimi", "teknoloji üretimi" almıştır. Ekonominin I. Bölümü dendiğinde artık akla ilk gelen budur.

I. Bölüm, üretimin genişleyerek yürümesi için zorunlu olan bölümdür. Uzun dönemde I. Bölüm, II. Bölüm'den (tüketim araçları endüstrisi) daha yüksek bir hızla gelişmiyorsa, ülke *genişletilmiş yeniden üretimi* sağlayamaz. Yani ülke gelişmez. Durum böyleyken, emperyalizm eski bildik ağır endüstrileri orta kuşağa gönderdi. Göz göre göre ekonominin motoru Tayland'a, Filipinler'e verilir mi? Verilir, çünkü artık asıl olarak "bilgi üretimi", "teknoloji üretimi" I. Bölüm'dür. Bugün eski ağır endüstri temelinde az gelişmişliği kırma olanağı yoktur.

* Üçüncü paragraf da geneliyle yanlıştır.

A) Enflasyonun esas kaynağı, "kapitalizmin plansız ekonomisi"dir demek o denli geneldir ki, bir şey anlatmaz. Her belanın son çözümlemede ana kaynağı odur. Neden enflasyon kapitalizmin daha önceki evrelerinde yoktu? Çünkü enflasyon, "hayali sermaye" (fictitious capital) ile bağlıdır, üretimden kopmuş sermayenin işidir. Spekülatif sermayenin artmasının işidir.

B) Daha da önemlisi, paragrafın son cümlesinde, '*'üretim ile tüketim arasındaki düzensizlik kaldırıldığı zaman*'' enflasyon önlenecektir denmektedir. Bu cümle *Anayasa Taslağı*'nın yöneldiği dönemin ötesini anlatır. Çünkü, "üretim ve tüketim arasındaki düzensizlik" ancak çok ileri bir üretken güçler gelişmesi temelinde, gerçekten teoride öngörüldüğü biçimde oluşmuş sosyalizmde ortadan kalkma sürecine girer. "Ülke kaynaklarının rasyonel olarak" kullanılması ile, "üretim ve tüketim arasındaki düzensizliğin" kaldırılması ise aynı şeydir, aynı olguyu anlatır.

Üretim ile tüketim arasındaki düzensizliğin kaldırılması kolay bir iş midir? Türkiye gibi sosyalizme hazır olmayan geçiş toplumlarının değil, gerçek sosyalizmi kurmuş bir toplumun da bir tarih boyunca boğuşacağı nokta, üretim ile tüketim arasındaki düzensizliği gidermektir. Bu, tam olarak komünizmde düzelecektir. Plan yapmakla, üretim ile tüketim arasındaki düzensizlik giderilemez. Üretim ile tüketim arasındaki düzensizliğin **kaynağı**, üretken güçlerin gelişmesinin, üretimle tüketim arasındaki ilişkiyi önceden net olarak **bilemeyeceğimiz** bir düzeyde olmasıdır.

Üretim ile tüketim arasındaki denge şu anlama gelir: Bir üretim süreci öncesinde, ülkedeki milyonlarca maldan ne kadar tüketileceğini belirleyebilmek ve ona göre üretim yapmak. (Gerçek planlı ekonomi budur.) Üretken güçlerin (insan da dahil) o düzeyde gelişmediği, büyük üretim birimlerinin ülke ekonomisinin tümüne egemen olmadığı durumlarda, bu değerlendirme yapılamaz.

Sözünü ettiğimiz yüksek gelişme düzeyine gelmemiş, planı gerçekten istemeyen ekonomi için planlama, uygulaması yalnızca kırtasiyecilik ve emir ekonomisi yaratan bir olgudur. Hazır olmayan toplumda planlama olanaksızdır ve hatta gerileticidir. Oysa, sosyalizme dönüşme aşamasına en yakınlaşmış toplumlarda planlama zaten bir zorunluluk olarak kendisini dayatır. O düzey geldiği zaman planlama kaçınılmazdır, plansız üretim yapılamaz. Hepimizin karşı olduğumuz kapitalist tekeller bu planlamayı bugün büyük ölçüde yapıyorlar.

Meta üretimin ortadan kalkması planlamanın asgari koşuludur. Asgari koşul bu ise, tekeller nasıl plan yapabiliyor? Çünkü, tekelin içinde meta üretimi kalkıyor. Örneğin bir matbaa, kalıp yapan bölümü var, baskı yapan bölümü var. Bu bölümlere sahip olmayan bir işletme kalıp ve baskıyı dışarıda yaptırsaydı, bunlara ayrı ayrı para ödeyecekti. Ama aynı işletmenin çatısı altındaki iki ünite için yalnızca işletmeye kalıp alırken para verilir. Kalıbın, matbaanın bölümleri arasında dolaşmasına ayrıca para ödenmez. Bu demektir ki, işletmenin bölümleri arasında meta değişimi yoktur, işletmeye girenle çıkan arasında vardır. İşletme ne denli büyük ise, o denli büyük bir alanda meta ilişkisi ortadan kalkar. Başka türlü olsa tekel de plan yapamaz. Ama bu dediğimiz, tekelin yaptığı planın da mutlak bir plan olamadığını gösteriyor. Üretim ile tüketim arasındaki dengeyi tam olarak o da önceden belirleyemez. Meta üretiminin kalkması asgari koşuldur.

Üretim ile tüketim arasındaki düzensizliğin kaldırılması ile, ülke kaynaklarının rasyonel dağıtımı ile enflasyon arasında doğrudan bir bağlantı yoktur.

* "*NEDEN*" bölümünün son cümlesi, mutlak olarak katıldığımız kilit bir cümledir. Ancak devrimle ulaşılabilecek olan bu Anayasa, sömürüyü ortadan kaldırmayı hedeflemektedir.

Md. 51. *Büyük tarımsal üniteler olarak düzenlenen tarımsal işletme ve çiftlikler, tarım işçilerinin denetimi altında planlı ekonominin bir parçası olarak üretime katılır.*

Demokratik Halk Cumhuriyeti'nde planlı ekonomiye ve halkın ihtiyaçlarına göre üretim yapan küçük ve orta işletmelere yasal olarak izin verilir. (Taslak)

* Bu maddeye göre, devrimden sonra uzun bir dönem (çünkü bir iki ay, bir iki yıllık bir dönem için özgül bir anayasa öngörmek anlamsız olur) küçük ve orta işletmelere izin verilecektir. Son derece doğru ve gerçekçidir. Keşke, yıkılan sosyalist ülkeler de bunu yapabiselerdi.

Md. 52. *(...) Yoksul köylülük ve küçük üreticiler desteklenmediği taktirde, ortaya yeni ağaların, tefeci-tüccarların çıkması kaçınılmazdır; halk iktidarı bunun önlemlerini almakla yükümlüdür. (Taslak)*

* Üstteki maddenin mantıksal bir sonucu olarak gelen, "küçük üreticiyi destekleme" anlayışı da çok doğrudur. İşçi sınıfının kır ve kent küçük burjuvazisiyle bağlaşıklığı, devrimin başarısını ve devrimden sonra gelecek düzenin de kaderini belirleyecektir. Bu bağlaşıklık çöktüğü için Sovyetler Birliği'nde devrimin başı bağlanmıştır.

Md. 54. *Köylülüğün ekonomik olarak kollektif üretim üniteleri içinde örgütlenmeleri teşvik edilir... (Taslak)*

* Kırda ve kentte küçük ve orta işletmelere izin ve küçük üreticiye destekten sonra gelen, köylülüğü üretim kooperatiflerine teşvik etme önermesi de son derece doğru bir anlayışı yansıtmaktadır: Küçük üreticiyi, hiç bir biçimde zor kullanmadan, kooperatif üretim biçiminin üstünlüğünü sergileme temelinde gönüllü olarak kooperatifleşmeye yöneltmek. ●

(453. sayımızda Bölüm 7'den sonrası devam edecektir.)

MERKEZ ORGAN PARTİ ÇALIŞMASININ PUSULASIDIR

Örgütsel çalışmamızda en vazgeçilmez olgu, merkez organın doğru anlaşılması ve kullanılmasıdır.

Kasım Zorlu

"Parti, propaganda ve ajitasyon çalışmasını merkez organ temelinde yürütür. Merkez yayın organı 'yalnızca kollektif bir propagandacı değil, aynı zamanda kollektif örgütçüdür.'

"Merkez organ dağıtım ağı çevresinde örgütlenme, merkez organ temelinde eğitim, partimizin sürekli olarak eyleminin temelini oluşturur."

TKP Programı'nda merkez organın rolü böyle konuluyor.

Bunlar, gerek Marksist-Leninist yapıtlarda, gerek bizim yayınlarımızda ve gerekse genel olarak devrimci, komünist basında sürekli yenilenen doğrulardır. Bunlar, yıllar içinde kafamıza kalın harflerle kazınmış, hepimizin ezbere bildiği şeylerdir.

Evet ezbere bildiğimiz şeyler ve sorun da burada yatıyor. Çalışmalarımızda çoğu kez özellikle en önemli doğrular donuk ve yaptırımsız klişeler haline bürünebiliyor. Bu tür "yozlaşmaların" yol açtığı zararlar, sorunlar kurumsallaşıp çalışmayı bozucu bir düzeye yükseldiği dönemlerde irdeleme durumunda kalınıyor.

Pratik çalışmanın basıncı altında, çok iyi bildiğimiz bir çok gerçeğin birer biblo gibi bir köşede durması, sürekli gözümüzün tam önünde olup da göremediğimiz, örgütsel çalışmanın iç ve dış dinamiklerinin hattımız doğrultusunda şekillendirilmesinin temel taşlarını oluşturan bu doğrular, ne yazık ki ancak titreyip kendimize gelme aşamalarında tekrar bilince çıkıyor. Tozlarını üfleyip parıltılarını yeniden gördüğümüzde ise köprüler altından çok sular akmış oluyor.

Bu, kılavuz görevi gören bir çok doğru konusunda böyle, ama çalışmaların nispeten iyi gittiği dönemlerde yapısal zararlara yol açmıyor. Çeşitli vesilelerle bir yerlerden patlak verdiğinde ise, "başarılı" çalışmanın sağladığı daha olumlu örgütsel konjonktürde zararsız ya da az zararla telafi edilebiliyor.

Ama, merkez organ bağlamında aynı iyimser tabloyu çizebilmenin imkanı yoktur.

Bir kere, merkez organın hakkettiği rolü oynamadığı bir örgütsel çalışma zaten, şu ya da bu raslantı sonucu gerçekleşen, istisna teşkil eden başarılar dışında, pek bir yere varamıyor. Baş aşağı giden çalışmalar sergilenirken, ufacık, başarılı dönemlerde üzerinde durmayı bile düşünmeyeceğimiz, eylem kırıntıları kutsallaştırılıyor. Atılımlara, müthiş çıkışlara engel teşkil eden **"posaları"** temizleme, döneme uygun örgütsel çalışmanın "**önünü açma**" masalları, kendimizin de inanmaya başladığı, kendi içinde amaç haline geliyor. Giderek başarısızlığın kılıfını iç dinamiklerin çatışmasında arayıp içe dönüyoruz ve geri dönüp baktığımızda bir arpa boyu bile yol alamadığımız için bin arşın geride kalmış oluyoruz. **"İşler iyi gidiyor, önemli bir potansiyeli harekete geçirmek için sarsılmaz bir zemin hazırlıyoruz"** bahaneleriyle avunuyoruz. Ama görünen köy kılavuz istemez. Tersi kanıtlanmadıkça kimsenin niyetinden kuşku duymadığımıza göre, en iyimserinden bu kadar da safdillik yakışmıyor demek zorundayız.

Bir komünist partisinin genel startejisi ve dönemsel saptamaları ne kadar doğru olursa olsun, anlayışının içeriği ne kadar sınıfsal açıdan üstün, çizdiği politika ne kadar tarihsel olarak onaylanıyor olursa olsun, kadrolar bu hattı uygulamak ve yaymak görevini yerine getiremiyorsa, o parti saygı değer bir "elit" olmanın ötesine gidemez.

Bir partinin hattını hayata geçirmesi ise ne kadar inanmış, kararlı ve çalışkan kadrolar olursa olsun, ortak bakışı alışkanlık haline getiren üstün bir parti kültürü ve bu kültürle yoğrulmuş her düzeyde yönetim kadroları olmadan, partinin ilkeleri, dönemsel starteji ve taktikleri dışında hiç bir sınır tanımayan insiyatif anlayışını geliştirme cesaretini göstermeden, yani özetle *burada* partinin liderliği kaşını oynattığında, *orada* sekreter ne istendiğini anında sezip hücresini ayağa fırlatmadan, yapılamaz.

Oysa, komünist partisinin elinde beş parmağı tek bir sıkılı yumrukta bütünleyecek, ritmi kaçırmayacak kadar duyarlı, hedefi şaşırmayacak kadar uyumlu ve aynı dalga boyunda ilerleyecek kadar usta bir organik yapı yaratmanın araçları vardır.

Bir de bu araçların başında, görevleri doğru bir zeminde ve sağa sola savrulmadan yerine getirebilmenin ayracı olacak bir araç vardır ki, bu da **merkez organ**dır.

Merkez organ tüm örgütsel çalışmanın omurgasını oluşturmalıdır. Bu çok tekrarladığımız doğrunun anlamını iyi kavramadan düzgün parti çalışması yapılamaz. İllegal koşullarda, maddi ve yıkılacağı ana kadar örgütsel açıdan çok üstün düşmana karşı savaşmak durumunda olan komünist partisinde bunun can alıcı önemi vardır.

Birincisi, kadrolar için merkez organ sabırsızlıkla beklenecek, didik didik incelenecek, çalışılacak, satır araları dahil tüm içeriği özümsenecek bir silah olmalıdır. Bu kişisel bir şeçenek meselesi değildir.

Hemen olası bir çarpık anlayışın da yanıtını verelim. Bazen **"merkez organı okumak beni doyurmuyor"** diyebileceklere şu soruyu yöneltmeliyiz. Merkez organı, duygularımızı okşayan, boş vakitlerimizi doldurmak ya da genel kültürümüzü arttırmak için seçip alacağımız bir roman mı sanıyoruz? En iyi bir yorumla, farklı şeylerden, inanmadığım açınımlardan mı dem vuruyor? O zaman iyi düşünmek gerekir. Ya yanlış partiye girmişizdir, ya da yaşamın garip bir cilvesi ile raslantısal olarak "komünist" olmuşuzdur. Yoksa yapılması gereken şey merkez organı hak ettiği ciddiyetle okumak, tekrar okumak, not çıkararak okumak, hücrede tartışarak okumak, kanalları çalıştırıp yapıcı itirazlarını ileterek okumak, ondan sonra dönüp tekrar okumak.

Yok, bir sürü işin içinde bu bir külfet olarak geliyorsa şöyle sakin bir köşeye oturup kişisel varlığımızı, amaçlarımızı bir güzel sorguya çekeriz.

İkincisi, merkez organın iki yönlü bir yaptırımı vardır. Ancak bunların düzgün işlediği bir zeminde merkez organa merkez organ olabilme fırsatı tanınmış demektir. Bu yaptırımın birinci yönünün de ikili bir özelliği vardır.

İlki ve çok açık olanı ortamın ve dönemin bütünsel analizlerini ilkesel doğruların süzgecinden geçirerek aktarmak, hedefe giden yolda propaganda ve ajitasyonun yönlendirmesini güncelin içinde ama güncele esir olmadan yapmak, ideolojik, siyasal ve diğer konularda parti eğitiminin katalizörü olmak ve böylece her düzeyde parti kadrolarının örgütsel ve siyasal çalışmalarda vazgeçilmez bir silahla donanmasını sağlamak. İkincisi ve daha içe dönük olanı ise, partilileri değişik düzeylerdeki ve bölgelerdeki örgütsel çalışmalardan haberdar etmek, gelişmekte olan olumlu ya da olumsuz eğilimlere dikkati çekmek, gerekli görüldüğünde çeşitli konularda açık tartışma platformu oluşturmak ve odaklaşılması yararlı görülen özel alanlarda yönlendirme yapmak.

Burada vurgulamakta yarar var, merkez organı çalışmak sistemli ve sürekli bir bütünsellik içinde olmalıdır. Arka arkaya gelen sayılarda sürekli vurgulanan olgular, bir süreç içinde bazı gelişmelerin çizdiği eğrilere göre gelen sinyallerin anlattığı şeyler, satır araları ancak bu bütünsellik içinde gözlemlendiğinde bir anlam ifade eder. "Biz bunları bilmiyorduk, tartışmada bilmediğimiz konularda nasıl katkıda bulunabiliriz" yollu yaklaşımlara yanıt, son 5-6 sayıyı iyi okusaydın bu eğilimleri yakalardın olacaktır.

Birincisinden daha az önemli olmayan ikinci yaptırım ise, geriye doğru işleyen iletişim ağıdır. Bir kere her partilinin merkez organa yazı, haber yollama görevi vardır. Özellikle Türkiye açısından siyasal ve örgütsel çalışmanın göbeğinde olan yoldaşların yapacağı paha biçilmez katkılar vardır. Burada sıkça raslanabilecek ve anlaması güç olmayan bir eğilim, pratik çalışmanın kısa erimli ve kesimsel çıkarlarının genel perspektifi daraltıcı özelliğidir. Gelen yazı ve haberlerin böyle kısıtlayıcı bir süzgeçten geçerek önemli ve haber olabilecek yönlerini yitirmesi sorunu vardır. Yine çözüm merkez organı daha iyi özümsemek, aynı düzlemde düşünebilmekten geçer. Sonra, örgütsel çalışmalarda parti içi ilişkilerde kafaya takılan sorular kanalları işleterek zamanında gereken yerlere iletilmediğinde, çözümler yaratmanın da yolları tıkanmış olur. Hiç bir kanal bulamıyorsan doğrudan merkez organa iletmekten çekinmek ise en azından parti normlarını düzgün anlamadığımızı gösterir.

Üçüncüsü, merkez organ gerçekten de ideolojik ve siyasal eğitimin katalizörü olmalıdır. Her komünist partisi üyesinin parti eğitimi dışında bireysel eğitim yapmak, kendisini çok yönlü geliştirmek vazgeçilmez bir görevdir. Bu yaşla, deneyimle, zamanla bağlı belli bir süreç içinde ilerleyecek☛

olan, ve sonu olmayan bir eğitimdir. Peki, kalkıp ben daha Marksist eğitimimi tamamlamadım, kendimi çok yönlü geliştirme işinin başındayım, hele bir bu dağları aşayım sonra parti çalışmasına yoğunlaşırım mı diyeceğiz? Elbette hayır. Bilgi düzeyi ne olursa olsun her yoldaşın partimize yapacağı paha biçilmez katkılar vardır ve kimsenin partiyi bu katkılardan yoksun bırakmaya hakkı yoktur. Başarılı bir parti çalışması yürütebilmenin tılsımı soyut, hayatın pratiğiyle birleştirilmemiş bilgi birikimi değil, somut çalışmaların içinde merkez organı kılavuz edinmiş özveriden geçer. Ve zaten en çok ve en sağlıklı bilgiyi de bu üretir. Kaldı ki, *İşçinin Sesi* kadar bilime önem veren, açınımlarını Marksizm'in öğretisiyle birlikte sunan bir yayına az rastlanır. Tek başına *Kavga ve Yorum* sayfaları bile bu bilimi hayatın bugünkü somutunda öğrenmek için bulunmaz bir kaynaktır.

Dördüncüsü, hem bir ağızdan konuşabilmenin, hem de gurur duyduğumuz parti kültürünü paylaşabilmenin de en önemli kaldıracı merkez organdır. Ortak bir kültüre sahip olmayan parti, gözlerini hedeflediği kesimlere çevirmede zorlanır, içe dönmeler, kendisini olması gerekenle değil yanındakiyle karşılaştırmalar, yabancılaşmalar, yalnızlıklar artar, yoldaşça ilişkiler bozulur. Sınıfın öncü müfrezesi olma görevini, örnek alınacak insanlar olma yaptırımını sağlayamaz.

Beşincisi, tüm bu söylenenleri alışkanlık haline getiren kadroların gerek parti hattını yığınlara taşımada, gerek örgütsel ve siyasal çalışmanın kazanımlarını arttırmada ve gerekse her platformda ve ortamda tek başına da olsa söyleyecek bir çift etkili lafa sahip olmada daha avantajlı bir konumda olmayacağı düşünülebilir mi? Ancak bu anlayışı hazmetmiş kadroların özverili çalışması, doğruluğuna canımızla inandığımız hattımızın maddesel güce dönüşmesini sağlayabilir. Ancak böyle bir kadro partiyi saygıdeğer bir "elit" olmanın ötesine taşıyabilir.

Daha işin başında olan bir komünist partisi düşünün. Bu parti bir taraftan, yakın çevresindeki insanlardan, kişisel dostluklardan yararlanıp çeperlerini genişletirken, eylemleriyle, çalışmalarıyla bulunduğu çevrede çekim merkezi olmaya çalışırken, diğer taraftan bildirileri yayınları vb. ile fikirlerine yandaş, destek ve saygınlık kazanma uğraşında olacaktır. Paradoks gibi gelebilir ama böyle partinin işi daha kolaydır. Etki alanı henüz dar, ona yönelik beklentiler henüz düşük olduğundan, odaklaşacağı noktalar sınırlı, dar kadrolarının yoğunlaşacağı çalışmalar daha belirgin ve denetlemesi daha kolay olacaktır.

Şimdi dönüp görüşleri, saptamaları tarihsel olarak **defalarca** kanıtlanmış, bu yüzden de **global** anlamda önemli bir saygınlık kazanmış bir parti düşünün. Böyle bir partinin yarattığı beklentileri doyurabilmenin kolay olmayacağı açıktır. Omuzlarına binen bu ağır sorumluluk altında ezilmeden, ideolojik saygınlığının hak ettiği biçimde, ülkedeki nesnel koşulların sınırlarının gerisinde kalmayan düzeyde bir çalışma sergileyebilmesinin tepeden inme, şaşırmaz bir mekanizması var mıdır? Böyle birşeyi savunmak budalalık olur. Güçlü yanlarımızın sağladığı yaptırımı daha ardıcıl kullanabilmenin, var olan koşullarda en iyisini yapabilmenin **somut** yollarını açmanın sorumluluğunu artık hala merkezden beklemeye verilecek cevap ise "sen şaşırmışsın" olmalıdır.

Masa başlarında, kahve köşelerinde fikir jimnastiği yaparak, ideolojik saygınlığımızın şemsiyesi altında kendimizi tatmin ederek parti çalışması yapılamaz. Örgütsel çalışmalarımızda, güçlü yanlarımıza hayatın pratiğinde yaptırım yükleyecek en vazgeçilmez olgu, merkez organın doğru anlaşılması ve kullanılmasıdır.

Burada özellikle her düzeyden yönetici kadrolara büyük görev düşmektedir. Parti kültürünün ayrılmaz bir parçası olan merkez organın rolü ve önemi kadrolara ve özellikle yeni kadrolara yılmadan usanmadan sürekli anlatılmalı, bu gerçek kafalarda her zaman diri tutulmalıdır.

Komünistlik gönüllü bir meseledir. Hangi çatı altında mücadele vereceğine karar vermek, o çatının neyi, nasıl ve hangi vurgularla savunduğunu bilmekten geçer. Farklı katmanlardaki yöneticilerin anlayışlarının, stillerinin çalışmaların şekillenmesinde önemli rolü vardır ve doğru özümsenmiş bir kültürle birleştiğinde çok değerli katkısı da vardır. Ama salt yöneticinin yorumuyla, merkez organı klavuz edinmeden, bütünselliği değerlendirmenin zaafları ve hatta tehlikeleri de vardır. Yöneticinin anlayışında bir sakatlık, sapma varsa ne olacak? Körü, körüne partinin yaklaşımı budur diye gittiğinde, ya o sapma kurumsallaşmış bir hastalığa dönüşecek, ya da tatmin olmamaya başlayıp partiye yabancılaşacaksın. Ya da görüşlerine inanmadığın bir partiye bilmeden kapılıp gideceksin.

Son olarak, partimizde **işçi muhabir gurupları, merkez organı okuma gurupları** kültürümüzün ayrılmaz bir parçasıdır. Fakat ne yazık ki, örgütlenmede ciddi bir kaldıraç olan bu alışkanlıklar son dönemlerde unutulmuştur. Bu olguları da yeniden bilince çıkarıp devam etmek zorundayız. Bunların küçük birer parti okulu görevi görme, merkez organa daha bir işlerlik kazandırma faydalarının yanı sıra, gözümüzü diktiğimiz yığınlarla somut birer köprü oluşturma özelliği de vardır.

Elbette, nesnel ortamın elvermediği dönemlerde en üstün silahlarla donatılmış örgütün bile yapacağı şeyler sınırlıdır. Ama, saat çaldığında ancak kendi yapılarını ve anlayışlarını düzgün oturtmuş bir komünist partisi tarihsel misyonunu yerine getirme savaşına atılabilir. ●

Çevre sorunlarına duyarlı olmalıyız

Devrimci durum kendi çizgisi içinde ilerliyor. Bir çam ormanı yangınındaki gibi, çam ağaçları yanan kozalarını bomba fırlatır gibi ormanın derinliklerine fırlatıyor. Yanarak uzaklara giden çam kozası yangını orada da başlatıyor. Kısaca, Türkiye'de devrimci durum adaletsizliğin, haksızlığın olduğu her yerde haklı savaşımları başlatıyor.

Bu haklı mücadelelerden bir tanesi de, çevre sorunları için başlayan mücadeledir. Biri bitmeden biri başlıyor. Hepsinin de altında yatan, burjuvazinin kâr kırsı. Aşırı kâr hırsından dolayı bilimi çarpıtıyor, yalan bilgi veriyor, doğanın katledilmesine, insanların ölmesine göz yumarak ille de para, para diyor. Emperyalizm ise Türkiye burjuvazisine bastırıyor, ''dediğimi yapacaksın. Sana para verdim, doğan insanların beni ilgilendirmez. Sen de kazan, ben de. Eğer yaptıramıyorsan, polisin, ordun ne güne duruyor, karşı gelene saldır, öldür, doğayı tahrip et, ama mutlaka para kazan, bana da paramı geri ver'' diyor.

Son günlerde Türkiye'de çevre sorunları, halkımızın, mücadeleyi bölgesel düzeyden ulusal düzeye yükselttikleri en önemli odaklardan biri olmuştur.

Alman emperyalistleri radyasyon artıklarını Türkiye burjuvazisi ile belli bir para karşılığı Türkiye'de imha etme konusunda anlaşıyorlar. Atıklar Türkiye'ye getirilip, gömülerek saklanıyor.

Bu, duyarlı insanları çileden çıkarıyor. Yıllar sonra, Atom Enstitüsü başkanı, ''radyasyonlu çayları devlet bize radyasyonsuz raporu verdirerek halkımıza sattırdı'' diyor. Ama bununla da bitmiyor, buna hergün bir yenisi ekleniyor.

Bodrum'daki Kurudere köylülerinin verdiği mücadale unutulacak gibi değil. Ellerinde CED raporu bile olmayan zengin soyguncular, Kurudere'lileri köylerinden etmek için bölge jandarmasıyla birlikte yapmadıklarını bırakmadılar. Köylüler, yolları kapadı, kadınlar kendilerini çam ağaçlarına zincirledi, jandarma ile çıkan çatışmada köylüler yaralandı, 7 köylü mahkemece tutuklanıp, cezaevine atıldı. Eskişehir köylülerinin siyanürlü altın çıkarılmasına karşı verdikleri mücadele ise devam ediyor.

Bu konuda en yaygın eylem Bergama köylülerinin vermiş oldukları mücadeledir. Mücadele yeni kazanımlarla devam ediyor. Kavga, Bergama'dan ulusal düzeye, buradan da uluslararası düzeye taşındı.

Komünistler mücadelenin her odağında, onun çıkış nedenlerini iyi araştırarak, doğruyu göstererek içinde olmak zorundadırlar. Sorunun köklü çözümünün devrimde olduğunu unutmadan, devrimin çerçevesini büyütmeyi, devrimci olanakları ve savaşımı artırmayı hedeflerler ve bu doğrultuda savaşırlar.

Bu konuda partimizin programı açıktır. "Çevre sorunları" bölümünde bu konunun sebepleri ve buna karşı yapılması gerekenler açıklanmıştır. Komünistlerin çalışma ufkunu parti programı açar ve geliştirir. Kapitalizme karşı her nedenle olursa olsun mücadele veren kesimlerin içerisinde olmazsak, söylediğimizi uygulamayan komünistler oluruz. Parti programımız ne diyor, bakalım:

> ''Komünistler çevre sorunlarının çözümünü devrime ertelemezler. Bu sorunların kapitalizm altında kaderinin ya ihmal edilmek, ertelenmek, çözümlenirken başka bir şekilde yeniden üretilmek ya da hiç çözümlenmemek olduğunu kapitalizmin somut pratiği temelinde sergilerler. Çevre sorunlarının kalıcı çözümüne giden yol, bir yandan işçi sınıfının enternasyonal savaşımıyla, öte yandan da işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın iş ve yaşam koşullarını iyileştirme savaşımıyla doğrudan bağlıdır.'' *(TKP Programı*, sayfa.62)

Böyle bir savaşımda aktif, militan bir şekilde yer almak, partimizi büyütecek, bu kesimleri kazanacaktır. Kavganın içinde olmadan devrimci durumda büyüyemezsin. Kavgada kaç kişi mi olacağız, hiç önemli değil. Bir tek akıllı ve niyetli dövüşçü komünist o kitle içinde yeterlidir. O kesimleri yönlendirir, demokrasi ve devrimin odağı yapar. Burjuvaziyi geriletir, yığınları kazanır, parti örgütünü kurar. Yeter ki, dostlar alışverişte görsün diye mücadele yapılmasın.●

Selim Serin

PARTİ İÇİ TARTIŞMA

Tüm yoldaşlara açık olan **Parti İçi Tartışma** sayfalarında yeralan tüm yazılar redaksiyona girmeden yayınlanmaktadır.

GEÇMİŞTEN DERS ALMALIYIZ

Melek Ulaşır

Partide aksayan işlevler üzerine pek çok açıdan eleştiriler getirilebilir. Ama getirilebilecek en büyük eleştiri 91-95 yılları arası bilinç kayması olabilir. Bu eleştirinin temelleri de koyulmalıdır. Ben bu dönemin 93-95 arasını sempatizan, 95 sonrasını partili olarak yaşamaktayım. Gelişmeleri biraz kişisel gözlemlerim, biraz da yayınlar üzerinden belirleyebilirim.

Yoldaş'ın da bir yazısında belirttiği gibi sadece doğruları söylemek yetmiyor. Doğruları uygulamak ve uygulama biçimi de önemli.

Biz bu dönem boyunca orta kademe yöneticileri iyi denetlemedik. Bunun kanıtı partinin üç önemli bölgesindeki yöneticilerin değişik zamanlarda bölgelerdeki iyi yoldaşların çabalarıyla değişmesidir. Denilebilir ki, "yanlış kaldırılıyor". Peki bu kişiler, bu eğilimler buraya kadar nasıl gelebildi? Gördüğüm kadarıyla bu insanların üst örgütlere verdikleri rapor iyi denetlenmedi. Benim bölgemde uzun bir süre kesenekler aksadı. Hadi orta kademe yönetici bunu iyi ya da kötü niyetinden sormadı, toplamadı, Merkez Komitesi bu işin alışkanlık boyutuna varmasına nasıl izin verdi? Bu kesenekler niye gelmiyor diye sormadı. Tamam, bu dönem dünya çapında gericilik rüzgarlarının estiği bir dönemdi, ama unutmayalım, Türkiye gibi zayıf halka bir ülkede yaşıyoruz. Dünyasal olumsuzluklara rağmen her örgüt hızla büyürken biz niye bu kadar yavaş büyüyoruz diye sorulmadı? Bir bölge 1 Mayıs'a bir önceki seneden daha küçük çıkıyorsa, bunun nedeni niye sorulmadı? Kısacası parti disiplini gevşedi. Kişilerde de kayma çıktı.

Bunun dışında 8.Kongre'de yapılan, "Dünya ve Türkiye" belirlemesine bağlı olarak getirilen taktikler yanlış anlaşıldı (bazı kadrolarca). Sanki ideolojiden taviz veriyormuşuz, sağa kayıyormuşuz, CHP'nin kuyruğuna takılıyormuşuz gibi uygulandı. Yukarıda da yazdığım gibi ne söylediğin kadar, nasıl söylediğin de önemli. Söylemeyi bilemedik. Komünist heyecanı kaybettik. Gençliği kapsayamayışımızı da buna bağlamalıyız. (Tabii tek başına buna değil.)

İdeolojimizi dışa sunuşumuzun en önemli yollarından biri yayın. Bunu ne dün ne bugün doğru kullanmadık. Yeni dönem belirlemesi yaptık, ama bunun yayına *sağlıklı* bir yansıması olmadı. Dün yayının adını değiştirirken, yeni dönem demiştik. Bugün de yeni dönemdeyiz. Dün en önemli belirlemelerimizden biri oportünizmle savaş burjuvaziye karşı savaştı. Bugün sol hareketteki oportünistliklere neden vurmuyoruz?

Kısaca çözümümüz: 1. Parti içi disiplini artırmak, 2. Kendimizi sunuş biçimimizi yenilemek. ●

Parti ideolojisini algılamak ve zaaflarımız

İnanç Gitmez

Partinin gelişmesi için yayında belirtildiği gibi *inanç, inat, aşırı derecede özveri* gerekli. Yalnız bunlar birbiriyle bağlantılı. Bence herşey inanç da başlıyor ve bitiyor. Çünkü parti ideolojisini tam alıgılayıp inanmak gerekiyor. İdeoloji hayatla ne kadar denk düşüyorsa o kadar da daha inançlı olmamızı sağlar. İnsan inandığı zaman inat eder ve özveri gösterir. Yalnız aşırı derece özveri göstermesi için uzun bir aşama geçirmesi, pratik yaşaması gerekiyor. İnsan, kendini adayabilmesi için şu anda insanlara sunulan güzelliklerin çoğundan vazgeçmek zorunda. İşte zaaflarımızdan ne zaman kurtulursak o zaman bu o üç olay gerçekleşecektir.

Hayat çok zor ve güzel. Hayatta çok çelişkilerim var. Mesela insanları düşünüyorum, görüyorum. İnsanların söylediklerimizle hiç alakaları yok. Medya herşeyiyle insanları meşgul etmesini biliyor. Düşmanlarımız bizden daha ilerideler ve insanların içindeler. İnsanların içinde ama her yerde olmalıyız. Önce iyi bir insan olmalıyız. Zaten iyi bir insan iyi bir sosyalisttir. İnsanlara hemen parti organı vermek itici oluyor. İnsanlara seçim hakkı tanımalıyız. Zaten söylediklerimiz doğruysa, hayatla denk düşüyorsa insanlar öyle ya da böyle yanımızda olacaklardır, oluyorlar da. Herkesten herşey beklememeliyiz. Herkes ne kadar verebiliyorsa o kadarını almak çok daha yararlı ve istikrarlıdır.

İnsanları bilinçlendirmek gerekiyor. Bu da sabırla olacak, insanlara birşey verilmeden alınamaz. Bu da illaki Marksizm-Leninizmi öğretmekle olmaz. İnsanların genel sorunlarını insani ilişkiler çerçevesinde hiçbir karşılık beklemeden (örgütleme gibi) o insanın sorununu paylaşırsan o insan her zaman yanında olacaktır.

Parti ideolojisine inancım günden güne daha çok artıyor. Çünkü hayat poltikayı doğruluyor. Fakat politkamız ne kadar doğru olursa olsun - eskiden gelen bazı şartlanmışlıklarla- muhalefetle karşılaşabiliyoruz ama politikayı biraz anlattığımızda durum hemen değişiyor. ●

Kısa öneriler

Engin Seher

Bölgemizde yaşanan sorunlar, ülkenin herbir yanında aynı durumda izlenim yaratıyor ben de, böyle bir tartışmaya girildiği için. Üyeler anlamında bireysel özveri ile katledilebilecek yol ·sınırlıdır. Örgüt olarak kendini gösterebilmek, ülke gündeminde yer alabilecek eylemler taşra bölgelerindeki üyelerin çalışmalarını daha olumlu etkileyebilir. Örnek olarak da işkencecilerin tespit edilip, gereğinin yapılması ve imzasının olması gibi. Siyasi ve politik gündeme illegalliğin verdiği şartlarda girmek daha zor geliyor bana. Radikal eylemlerin daha etkin olduğunu düşünüyorum.

Sendika ve kitle örgütlerinde çalışma ve eylem anlayışının geride olduğunu düşünüyorm ve çok daha yukarıya taşınması gerektiğine inanıyorum.

Bugün mevcut kadroların ayrıca, geçmişte yer almış olduğu şu an harekete zarar vermeyecek bir yol izlemiş eski kadroların mesleki ve sosyal alan konumlarından yararlanmak gerekir. Örneğin, özel televizyonlar veya radyolarda ülke gündemiyle ilgili yapılan canlı yayın oturumlarında bu tip insanların parti politikası çerçevesinden söylemlerde bulunabilirler. ●

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 1 kitap gönderererek abone olunabilir.
✉Yazışma adresi: PO Box 513 London, N1 4AR
★ Web site adresi: http://members.aol.com/TKPIS
E-Mail adresi 1: mesajis@aol.com
E-Mail adresi 2: sohbetis@aol.com
★ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

PARTİ İÇİ TARTIŞMA

TKP neden büyümüyor?

G. Arıkmert

"Parti İçi Tartışma" başlatıldığından beri kendime birçok kez bu soruyu sordum. Bununla beraber TKP nasıl büyür diye düşündüm. Birçok şeyde olduğu gibi önce kendimden, sonra yakın çevremden, sonra da genelden bakmaya başladım. Belki de sağlıklı bir bakış değildi, daha sığ düşünmeme sebep oldu. Ama ben yine de bunları sizlere aktarmak istedim. Bir çok kez dünya devrimci hareketinde komünist partilerin yaşadığı bunalımlarla ilgili çeşitli şeyler okumayı düşündüysem de bir türlü pratiğe geçirmedim. Bu da benim zaafım oldu.

"Parti İçi Tartışma" başladığında, ben gerek teorik, gerekse pratik boyutta önerilerin getirileceğini, bunlar üzerinden kafa yorulacağını, herkesin kendi çapında buna katılacağını düşündüm. Fakat beklediğim gibi olmadı. Çünkü gerek kendi birimimde, gerek parti yayın organı *İşçinin Sesi*'nde çıkanlar beni yeterince tatmin etmedi. Şunu açıkça söylemeliyim, bu tartışmaya katılan yoldaşlara teşekkür etmek istiyorum. Çünkü örülecek olan duvarın bir tuğlasını da onlar koymak istediler. Kendi birimimizde bir iki haftanın sonunda artık tartışma gitmedi, çünkü yeni birşey üretmedik. Hele ki, üstten gelen direktif doğrultusunda sekreterin bir iki hafta içinde birşeyler yazılıp verilecek demesi beni daha da hayal kırıklığına uğrattı. Biz, "birşeyler" değil, bu partiyi kalkındıracak fikirler vermek için oradaydık, bu bir haftada olur, bir ayda da, hatta bir kez değil, birkaç kez olur. Bu söylenenlerin TKP'nin kültürüne uygun şeyler olmadığını düşündüm ve bunu kendi organımda vurguladım.

Ben TKP'li olurken nasıl bir TKP beklemiştim, ya da TKP'nin neler yapabileceğini düşünmüştüm? Şu açık ki, bu görüşleri izlemeyi, bu doğrunun yanında yer almayı kaza sonucu değil, bilinçli olarak seçmiştim. Türkiye'de olacak bir devrimin TKP'siz olamayacağını kavrayacak kadar bu işi biliyordum, ama TKP'siz olacak bir devrimin yaşam sürecinin ne olacağını, TKP'nin ideolojisinden öğrendim. TKP bugün hala Türkiye siyasetine damgasını vuran en önemli partilerden olma durumunu koruyor. Fiziksel gücü bu denli az olan bir partiyle neden burjuvazi bu kadar uğraşıyor, neden devlet bu kadar uğraşıyor? Çünkü TKP, Marksist-Lenist ideolojisinden ve istikrarlı çizgisinden birgün bile ödün vermeden yoluna devam etmesini bildi. Bunu, güçlü olduğu dönemde yaptığı gibi, güçsüz olduğu dönemde de yapmasını bildi. Burjuvazi biliyor ki, böyle bir partinin güçlenmesi demek, onun sonu demektir. Bundan dolayı da onu yok etmek için elinden geleni yapıyor.

Asıl anlatmak istediğim şeyin bu olmamasına rağmen böyle bir giriş yapma gereksinimi hissettim. Gelelim, konunun ana sorusuna: TKP'nin büyümesinin önündeki somut koşullar neler? Hepimiz partinin büyümesini, güçlenmesini istiyoruz ve onun için birşeyler yapıyoruz, ama başarılı olmuyoruz, ya da birşey yapmıyoruz. Bana son şık daha doğruymuş gibi geliyor. Bu, partinin en üst organlarından başlayarak tabana yayılıyor. Yayılırken de parti kültürünü yok ediyor. Partilerde her organın farklı bir işlevi ve görevi vardır. Bunda, başta bu kişileri seçenin veya seçenlerin, sonra da o görevi yerine getirmeyen partililerin suçu vardır. Bu parti için büyük bir zaaftır.

İşçinin Sesi'nin 447. Şubat sayından şöyle bir duyuru çıktı:

> "...TKP Merkez Komitesi aşağıdaki soru çerçevesinde genel görüşme ve tartışma kararı almıştır. Partimizin, ortamın gerekli kıldığı güce ulaşmasının önündeki engeller, zaaflar, eksiklikler nelerdir ve bunları aşmanın somut yolları nelerdir? Buna göre tüm parti organları bu soruyu tartışacak ve vardıkları sonuçları organ raporu olarak en kısa zamanda Merkez Organ'a ileteceklerdir...."

Bu karar MK tarafından alınan bir karardı. Parti, tüzüğünde MK'nın görev ve sorumlulukları adlı bölümü okuduğumuzda ilk paragrafta şunu görürüz: "*MK, iki kongre arasında partinin en yetkili karar ve yönetim organıdır.*" Duyuruyu ve bu maddeyi okuduktan sonra aklımıza ister istemez şu sorular geliyor. Birincisi, bu tartışma altı ay önce başlatılmasına rağmen, niçin herhangi bir gelişme olmadı. İkincisi, başta MK üyeleri olmak üzere (onlar ki bu kararı alan organ) bu kararın önemini anlayamadılar mı? *Tüm MK* üyeleri görüşlerini organlarına bildirdi, raporlarını verdi, ama onların bağlı oldukları organ bunu Merkez Organ'a iletmedi mi? Alınan bu kararın gerekli olmadığı mı düşünülüyor? Üçüncü önemli nokta da, bugüne kadar Merkez Organ'a gelen yazı sayısının onbeşi geçmemesi de partililerin bu olayın önemini yeterince kavramadıklarını gösteriyor.

Parti Genel Sekreteri R. Yürükoğlu dışında kaç partili gerek bu soruna, gerek diğer sorunlara yeni bir açılım getirdi? Eğer getiren varsa ben görmedim, kusura bakmasın. Ama lütfen şu merkez yayın organına yazsın ki biz de yararlanalım. "Parti İçi Tartışma" için *İşçinin Sesi*'ne gönderilen yazılarda genel geçer doğrular var ama bunları dün de biliyorduk, bugün de biliyoruz, fakat birşey anlatmıyor.

Kusura bakmayın belki doğru olmayacak ama şöyle bir atasözü var: "Balık baştan kokmaya başlar", ben buna katılıyorum. Çünkü partimizin bugün içinde bulunduğu durum ile üst üste düşüyor. Şu bir gerçek ki, hem doğruyu söyleyeceksin, hem onu uygulamaya koyacaksın, ya da koymaya çalışacaksın ama büyümüyeceksin, imkanı yok, çünkü hem diyalektiğe ters, hem gördüğümüz ve yaşadığımız hayatın pratiğine ters.

TKP'nin temel sorunlarından birisi, yeni somut adımlar üretilmiyor. Genel Sekreter Yoldaş'ın birçok yazısında şunu görüyoruz: "Yenilikleri hayata geçirin, hata da yapsanız tecrübe kazanmış olursunuz." Hangi birimiz bunu gerçek anlamıyla yaptık? Yoldaşlar şunun farkında, aynı yemeği farklı kaplarda ısıtıp ısıtıp tekrar sunuyoruz. Yemeğin tadı kaçsa da, buna devam ediyoruz. Bir partili çıkıp ta şunu söylesin ki, yoldaş bak ben şunu yaptım ve şu doğrulara dayandım. Çıkamaz, çünkü yok.

Parti olarak, pratikte, gidiş tarzımızda birçok sorunumuzun olduğunun hepimiz farkındayız. Ama bence ana sorun teori üretmemekten kaynaklanıyor. Çünkü kendi öne sürdüğümüz fikirlerin ortak bir böleni bulunduktan sonra eğer biz bunu uygulamaya koyamıyorsak o zaman kendi komünistliğimizden şüphe etmeliyiz, başkalarınınkinden değil.

Bence bugün her partili çalışma yaptığı ve içinde bulunduğu organa uygun bir çalışma yapıp yapmadığına dönüp bakmalı. Yaptığı çalışmayı değerlendirmeli, işi iyi yapıp yapmadığını partiye açıkça söylemeli. Yani özeleştirisini iyi yapmalı. O zaman hem partiye, hem de kendisine yarar sağlar duruma gelir. Bir partili şunu söylemeli, "ben partinin bu düzeyinde görev alıyorum, parti bu görevden dolayı benden şunu bekliyor ya da ben bu görevden dolayı partiye şunları vermeliyim. Tabii ki birey olarak hepimizin verme kapasitesi ve koşulları farklıdır. Bundan dolayı da partiye karşı açık olmak, ona zarar vermemektir. Parti senin ne kadar verdiğini ve verebileceğini bilirse, önüne koyacağı çalışma hedefini de ona göre belirler. Başarı oranı da yükselir.

Ben TKP'liyim ve TKP'siz devrimin iyi bir zemine oturmayacağına inanıyorum diyenlerin silkinmesi gerekiyor. Nasıl yaprakları sararmış bir ağacın dallarından birini silkelemek, yalnızca o dalı temizlerse biz bunu kökünden yapmak zorundayız. Belki de bugün için çok kayıp olacak ama önemli değil. Dalda duran sararan yaprağın ne kendine, ne de partiye yararı vardır. Hatta diğer partililere sağlıksız bir ortam yaratır ve parti bunlardan kurtulduğu için daha verimli çalışma yapabilir.

Yukarıda anlatmaya çalıştıklarımdan şunun anlaşılmasını istemiyorum. Yok şu kişi partiden atılsın, diğeri uzaklaştırılsın. Evet gerekiyorsa bu da yapılsın ama asıl anlatmak istediğim, herkesin bulunduğu parti görevine yakışır çalışma yapmasıdır.

TKP gibi Marksizm-Leninizmin ana ilkelerinden ödün vermeyen partiler hiçbir zaman yok olmaz. Çünkü işçi sınıfının ve halkın onlara ihtiyacı vardır.

Ben, "Parti İçi Tartışma"ya bu eleştirisel yazıyla katılırken şunu gözönünde tutmaya çalıştım, partinin farklı bölgelerde yaşamış olduğu olumsuzlukları, problemleri görmeye çalıştım. Bu problemler kimi zaman nesnel, kimi zaman öznel koşullardan kaynaklandı. Teori ve pratik birbirini gerçek hayatta bir paralel çizgi halinde izlemedi. Benim de hatalarım, yanlışlarım oldu. Partiye daha verimli olacağım bir dönemi çok olumsuz bir şekilde geçirdim. Ama bugün bu gidişata artık dur demek gerektiğine inanıyorum. Yoksa başta kendimize, sonra partimize ve işçi sınıfına haksızlık yapmış oluruz. Partiyi hep bir elden hak ettiği yere oturtmak gerekiyor. Gün ortak vurma günüdür.

Yaşasın TKP! ●

İŞÇİNİN SESİ
Sayı: 452, Temmuz 1997

İslami Siyasal Harekete karşı tavır toplumsal gelişmenin gereğidir

Toplum laikliği anlayabildiği, bunun önemini kavrayabildiği ölçüde, çareyi kadercilikte, tevekkülde değil, sömürü düzenine karşı örgütlenmede arayacaktır. Böyle bakıldığı zaman laiklik sorunu, toplumsal aydınlanma sorunudur, devrimci bilinçle sıkı sıkıya bağlıdır.

Siyasal İslam 74 yıllık Cumhuriyet tarihinde, parlementer kadrosuyla, vakıfları, kadın, gençlik, sendikal örgütleriyle, medyada, ekonomik alanda tröstleri ve holdingleriyle, devlet içindeki kadrolaşmasıyla en güçlü olduğu dönemi yaşıyor. Konjonktürel durum bir yandan ırkçı-faşist akımlara, öte yandan Siyasal İslam gericiliğine muazzam olanaklar sağlıyor.

Siyasal İslam bu noktalara birden bire değil, uzun süren nicel birikimler sonunda geldi. Bu gelişim artık nitel bir değişim aşamasına vardığı içindir ki, laiklerle şeriatçılar arasındaki kavga giderek sertleşiyor. Bu gelişim sürecini doğru kavrayabilmek için daha gerilere gitmek gerekiyor.

Anadolu toplumu İslamı kabul edişinden, Osmanlı'nın yıkılışına kadar şeriat kurallarıyla yönetildi, ezildi, sindirildi, Rönesansı yaşamadı. Dolayısıyla laiklik mücadele edilerek kazanılmadı, büyük ölçüde tepeden inme biçimde geldi. Cumhuriyet'in ilk yıllarında şeriatçı akımlara büyük darbeler indirildi. Kurtuluş savaşının yarattığı zaferin de etkisiyle siyasal İslamın bütün kurumlarına ağır darbeler indirdi. Şeriata dayalı kanunların ve hilafetin kaldırılması, tekke ve zaviyelerin kapatılması, şeriatçı çevreleri uzun yıllar süren bir suskunluğa itti. Menemen'de Kubilay ve benzeri olaylarda Cumhuriyet yönetiminin şeriatçıların üzerine şiddetle gitmesi de onlara korku saldı.

Ancak onları üreten ortam ortadan kalkmamıştı. Feodalizmin kalıntıları uzun yıllar varlığını korudu. Cumhuriyet yönetimi, toplumsal hayatı güçlendirecek, halk insiyatifini yükletecek her tür gelişmenin önünü tıkadı. Başta işçi sınıfı olmak üzere yığınlar ağır baskı altında yaşadılar. Türkiye emekçi halkının sürekli bastırıldığı bir "modernleşme" yolu izlendi. 1950'lere kadar tek parti yönetiminde yapılanlara tepki Demokrat Parti'yi ortaya çıkardı. Toplumda şeriatçı akımlara ilgi arttı. Diyanet İşleri Başkanlığı, Cumhuriyet'in ilk yıllarında dini kontrol altına almak amacıyla kurulduysa da, Demokrat Parti'nin iktidara gelmesiyle beraber, şeriatçı çevrelerin lehine kurumlaşıp, güçlendi.

27 Mayıs 1960'daki darbeyle toplum yeni bir döneme girdi. 62 Anayasası ile halk insiyatifinin önü biraz açıldı. Toplum hızla örgütleniyor, demokratik kitle örgütleri hızla güçleniyor, işçi sınıfı sömürüye karşı kararlı bir mücadele götürüyordu. Köylüler toprak ve özgürlük taleplerini hızla yükseltiyorlardı. Gençlik, Cumhuriyet döneminin en büyük kitle eylemlerini gerçekleştiriyordu. Toplumsal mücadele devrimci çizgide hızla yükselmekteydi. Faşist Türkeş'in partisi bile devlet tarafından özel olarak organize edilip desteklenmesine rağmen bir türlü toplumun desteğini sağlayamıyordu.

Bu süreç 12 Mart 1971 askeri darbesi gelip çatana kadar devam etti. Cunta asıl olarak sol hareketi ve demokratik kitle örgütlerini hedef almıştı. 1961 anayasasının burjuva demokratik hükümlerini budadı. Hızla sola karşı sindirme hareketlerine başladı. Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan bu dönemde idam edildi, Mahir Çayan ve arkadaşları bu dönemde katledildiler.

Faşist cuntanın asıl hedefi sınıf hareketi olunca, şeriatçı partinin yönetim kadrosunun hiçbiri ne tutuklandı, ne de yargılandı, yalnızca göstermelik olarak parti kapatıldı. Cuntacı generaller, "sol anarşi"yi önlemenin yolunun, dini eğitimin güçlendirilmesinde olduğunu düşünüyorlardı. Bu mantıkla, Siyasal İslamı geliştirecek, onun alt yapısını güçlendirecek adımlar atıldı. Bu düşüncelerin, ABD'nin ünlü "yeşil kuşak" projesiyle paralelliğini unutmamak lazım. ("Yeşil kuşak" projesi ABD emperyalizminin, komünizmi, İslam ülkeleriyle kuşatma projesidir.)

12 Mart'ın hemen ardından Milli Selamet Partisi (MSP) kuruldu. Daha doğrusu generaller tarafından bizzat İsviçre'ye gidilerek, Erbakan ikna edilerek, Türkiye'ye dönüp İslami partiyi kurması sağlandı. 1973 seçimlerinde Ecevit ile hükümet ortağı olacak kadar büyüdü. 1977 seçimlerindefaşist parti MHP ön plana çıktı. Faşistlerle devrimciler arasındaki mücadele belli bir süre için 12 Eylül faşizmiyle kesildi.

12 Eylül de tıpkı 12 Mart gibi sol hareketi ve halkın demokratik örgütlenmesini hedef aldı. MHP ve MSP'ye yönelik baskılar 10 ay kadar bir tutuklulukla kaldı, açılan davalar ise beraatla sonuçlandırıldı. İslami Siyasal Hareket için en önemli avantaj, 12 Eylül dönemi boyunca gelişmesi için elverişli koşulların oluşmasıydı. 12 Eylül faşizmi Kuran kurslarını geliştirdi, okullardaki din dersi sayısını arttırdı. Zorunlu din dersleri liselere girdi. Sayısız camii inşaa edildi ve halkın dine yönelmesinin zemini hazırlandı.

Başında Özal'ın bulunduğu ANAP bizzat devlet eliyle örgütlendirilmiş ve iktidara getirilmişti. Özal, dinci çevrelerden süzülüp gelen bir politikacıydı, ANAP yönetim kadroları da ağırlıklı olarak aynı kökenliydi. Yusuf Bozkurt, Hasan Celal Güzel ve daha niceleri. MHP kökenliler de ANAP'ın içinde yer almışlardı. ANAP iktidara gelince bu kişiler kabinede önemli görevlere getirildiler. Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı vb. bu kişiler tarafından yönetildi. Ayrıca yerel yönetimlerin büyük bir kısmı ANAP'lı belediye başkanlarının eline geçmişti. ANAP'lı belediye başkanlarının önemli bir kısmı şeriatçı kökenli kişilerdi. Örneğin, İzmir belediye Başkanı Burhan Özfatura.

Bütün bu koşullar dinci gericiliği güçlendirirken, devrimci güçler üzerinde de devlet terörü estiriliyor, faili meçhul cinayetler birbirini izliyor, gözaltında kayıplar binlerle ölçülür hale geliyordu. Hem siyasal islam, hem de faşistler hızla güçleniyor ve emekçi halk yığınlarını ortaçağ karanlığına sürüklüyorlardı.

Bugün gelinen nokta ve laikliğin önemi

Bugün, Siyasal İslamla laiklik yanlısı güçler arasındaki mücadele doruk noktasındadır. Mücadele giderek şiddetleniyor. Türkiye devrimci hareketinin tutumu ne olacaktır? Bu sorunun yanıtı devrimci hareket açısından son derece önemlidir. Materyalizmin tarihinin bize gösterdiği çıkış yolunu kullanacaksak, tavrımız laiklikten yana olmalıdır. Bu tarihin en önemli bölümü, dinin devletten ayrılması mücadelesidir. Bu mücadele döneminin adı yüzyıllarca süren **Rönesans** dönemidir. Laik olmayan bir sosyalizmi, bırakın bilimsel komünizm, ütopik sosyalistler bile kabul etmiyorlardı. Laik olmayan bir sosyalizm düşünmek, ütopik sosyalistlerden daha geride olmak anlamına gelir. Toplumların geldiği bu çağda insan beyninin gelişmesinin önündeki engellerden en önemlisi dindir. Din devletten ayrılmadan (laiklik), toplumun düşünsel yeteneğinin önü açılabilir mi? Eğer, **"laiklik burjuva bir kavramdır"** diyecek olursak, Rönesans'ın tüm kazanımlarına aynı gözle bakmak zorunda kalırız. O zaman nerede kaldı Marksizm, bilimsel komünizm?

Şunu çok iyi anlamalıyız ki, toplum laikliği anlayabildiği, bunun önemini kavrayabildiği ölçüde, çareyi kadercilikte, tevekkülde değil, sömürü düzenine karşı örgütlenmede arayacaktır ve sosyalizm yoluna er ya da geç kanalize olacaktır. Böyle bakıldığı zaman laiklik sorunu toplumsal aydınlanma sorunudur. Bu bakımdan devrimci bilinçle sıkı sıkıya bağlıdır. Bu olmadan devrimci örgütlenmenin kalıcılığını savunmak güçtür. ●

Güneş Yanmaz